

नेपाळ येथे जळगावच्या १४ जणांचा दरीत कोसळून मृत्यू

मुंबई : महाराष्ट्रातील पर्यटकांच्या बसला नेपाळमधील तानाहून जिल्ह्यात अपघात झाला आहे. नेपाळमधील काठमांडूमध्ये निघालेल्या बसमध्ये एकूण ४० ते ४१ प्रवासी असल्याची माहिती मिळत आहे. हे सर्व प्रवासी महाराष्ट्रातील असल्याची माहिती समोर आली आहे. त्यापैकी १४ प्रवाशांचा मृत्यू झाला असून १६ ते १७ प्रवासी गंभीर जखमी असल्याचे समोर आले आहे. यासंदर्भात आता राज्याचे उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी ट्विट करून माहिती दिली आहे. नेपाळमध्ये एक बस दरीत कोसळून झालेल्या दुर्घटनेत महाराष्ट्रातील काही भाविकांचा मृत्यू झाल्याची अत्यंत दुर्दैवी घटना घडली आहे. मृतांना मा भवपूर्ण श्रद्धांजली अर्पण करतो. जखमींना लवकर आराम पडावा,

अशी प्रार्थना करतो, असे फडणवीस यांनी म्हटले. तसेच, जळगावमधून संबंधित अधिकारी नेपाळला जाणार असून मृतांचे पार्थिव मूळगावी आणण्यात येणार असल्याचेही फडणवीसांनी म्हटले आहे. प्रारंभिक माहितीनुसार, हे भाविक जळगाव जिल्ह्यातील असल्याचे कळते आहे. राज्य सरकारने तत्काळ नेपाळ दुतावासाशी संपर्क साधला असून जळगावचे जिल्हाधिकारी हे नेपाळ सीमेवर असलेल्या उत्तरप्रदेशातील महाराजगंज जिल्हाधिका-यांशी सातत्याने संपर्कात आहेत. एक प्रांत आणि पोलिस उपअधीक्षक ते सोबत देत असून नेपाळ सीमेवर ते जाणार आहेत. जखमींना तातडीने वैद्यकीय सुविधा देणे, यासाठी आपले अधिकारी सातत्याने संपर्कात आहेत.

लातूर डीसीसी चे शेतकरी ग्राहक करणार झटपट पेमेंट युपीआय सुविधा देणारी मराठवाड्यातील पहिली जिल्हा बँक

लातूर/प्रतिनिधी जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेने आधुनिकतेकडे वाटचाल करत असताना डिजीटल बँकींगच्या क्षेत्रात आणखी एक पाऊल टाकले आहे. बँकेने आपल्या शेतकरी व ग्राहकांसाठी युपीआयची (युनिफाईड पेमेंट इंटरफेस) सुविधा उपलब्ध केली असून या सुविधेआधारे ग्राहक आता फोन पे, गुगल पेसह युपीआयच्या अन्य प्लॅटफॉर्मवरून झटपट आर्थिक व्यवहार करू शकणार आहेत. बँकेचे अध्यक्ष लातूर ग्रामीणचे आमदार धीरज विलासराव देशमुख यांनी स्वतः व्यवहार करून युपीआय सुविधेचा प्रारंभ केला. युपीआय सुविधा देणारी लातूर ही मराठवाड्यातील पहिलीच जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक आहे. लोकनेते विलासराव देशमुख यांच्या प्रेरणेनून आणि मार्गदर्शक सहकारमहर्षी दिलीपराव देशमुख यांच्या मार्गदर्शनखाली आमदार धीरज विलासराव देशमुख यांनी बँकेची धुरा हाती घेतल्यापासून बँकेची आधुनिकतेकडे वाटचाल सुरु आहे. सध्या डिजीटल पेमेंटचे युग असून सर्वसामान्य ग्राहक व शेतकरीही मोबाईलवरून डिजीटल व्यवहार करत आहेत. डिजीटल व्यवहाराचे प्रमाण वाढत असताना जिल्हा मध्यवर्ती बँकेतूनही अन्य बँकांच्या बरोबरीने या सुविधा देण्याचे नियोजन आमदार धीरज विलासराव देशमुख यांच्या नेतृत्वाखालील जिल्हा

जिल्हा मध्यवर्ती बँकेने काळासोबत वाटचाल करताना डिजीटल बँकींग व्यवहाराला प्राधान्य दिले आहे. यामुळे बँकेत न जाता ग्राहकांना डिजीटल बँकींगच्या सर्व सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येत आहेत. या सुविधा उपलब्ध करून देत जिल्हा बँकेने डिजीटल बँकींगमध्ये राष्ट्रीयकृत बँकांची बरोबरी साधली आहे.

सहकारी बँकेच्या संचालक मंडळाने केले. काही वर्षात त्यासाठी अत्याधुनिक प्रणाली उपलब्ध करण्यासोबत ती हाताळण्यासाठी बँकेच्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांना प्रशिक्षण देण्यात आले. त्यानंतर एकानंतर एक अशा डिजीटल बँकींगच्या सुविधा सुरु करण्यात आल्या. आता युपीआय सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली असून अन्य बँकेप्रमाणे ग्राहकांना एटीएमच्या साहाय्याने ही सुविधा आपल्या मोबाईलवर सुरु करता येणार आहे. सध्या बँकेचे एटीएम कार्डधारक चौवीस हजार ग्राहक आहेत. या ग्राहकांना लगेच युपीआय सुविधा उपलब्ध होणार असून ग्राहकांच्या मागणीनुसार बँकेकडून तातडीने एटीएम कार्ड वितरण सुरु आहे. ग्राहकांनी

युपीआय सुविधेचा लाभ घ्यावा, असे आवाहन आमदार तथा लातूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचे अध्यक्ष धीरज विलासराव देशमुख यांनी केले आहे. जिल्हा बँकेच्या डिजीटल सुविधा - एटीएम सेवा व या सेवेमध्ये म्हणजेच द्वारे एटीएम पिन न नोंदविता व्यवहार करण्याचीही सुविधा - मोबाईल बँकिंग सुविधा. याद्वारे ग्राहकांना मोबाईलवरून ऑनलाईन व्यवहार करता येतात. यासोबत खाते उतारा काढणे व खातेवरील शिल्लक रक्कम पाहता येते. - मोबाईल एटीएम व्हॅन सुविधा. याद्वारे बँकेची शाखा नसलेल्या गावांमध्ये ग्राहकांना घरपोच बँकींग सुविधा देण्यात येतात. - मोबाईल बँकिंग पची सुविधा. याद्वारे ग्राहकांना मोबाईल मधुन खचझड व द्वारे इतर बँकेच्या ग्राहकास पैसे पाठविता येतात. - धीरज विलासराव देशमुख आमदार तथा अध्यक्ष, लातूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, लातूर

युवराज जाधव शासनाच्या ग्रंथमित्र पुरस्काराने सन्मानित

मुंबई :- महाराष्ट्र राज्य उच्च च तंत्र शिक्षण विभाग,ग्रंथालय संचालनालय,मुंबईच्या वतीने देण्यात येणारा छत्रपती संभाजी नगर विभागीय डॉ.एस.आर.रंगनाथन उत्कृष्ट ग्रंथालय कार्यकर्ता ग्रंथमित्र पुरस्कार २०२२-२०२३ लातूर जिल्हा सार्वजनिक ग्रंथालयाचे उपाध्यक्ष तथा शिवणी बु.च्या लोकमान्य सार्वजनिक वाचनालयाचे अध्यक्ष युवराज मोहनराव जाधव यांना उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री चंद्रकांत पाटील यांच्या हस्ते मंगळवार,दि.२० ऑगस्ट २०२४ रोजी एस.एन.डी.टी. महिला मुक्त विद्यापीठात प्रदान करण्यात आला.२५ हजार रुपये,सन्मानचिन्ह,मानपत्र ग्रंथ असे या पुरस्काराचे स्वरूप आहे.

महाराष्ट्रातील जनतेचे सामाजिक,शैक्षणिक व सांस्कृतिक जीवन समृद्ध करण्यासाठी व वाचन संस्कृती वृद्धिंगत करण्यासाठी राज्यातील शासनमान्य सार्वजनिक ग्रंथालयाचे योगदान लाभावे,ग्रंथालयांचा गुणात्मक

विकास व्हावा,ग्रंथालयाकडून जनतेला अधिक चांगल्या सेवा देण्यासाठी त्यांना प्रोत्साहन मिळावे म्हणून राज्य शासनाच्या उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग,ग्रंथालय संचालनालयाकडून दरवर्षी सार्वजनिक ग्रंथालये,ग्रंथालय कर्मचारी,ग्रंथालय

कार्यकर्ते यांना विविध पुरस्कार दिले जातात,त्यातील २०२२-२३ छत्रपती संभाजी नगर विभागीय डॉ.एस.आर.रंगनाथन उत्कृष्ट ग्रंथालय कार्यकर्ता पुरस्कार लातूर जिल्हा सार्वजनिक ग्रंथालयाचे उपाध्यक्ष युवराज जाधव यांना उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री चंद्रकांत पाटील

यांच्या हस्ते मुंबईत प्रदान करण्यात आला. यावेळी उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाचे प्रधानसचिव विकासचंद्र रस्तोगी,उपसचिव प्रताप बा.लुबाळ,खा.कुमारकेतकर,राज्यग्रंथालयसंचालनालयाचे संचालक अशोक गाडेकर,महाराष्ट्र राज्य ग्रंथालय संघाचे अध्यक्ष डॉ. गजानन कोटेश्वर,मराठवाडा ग्रंथालय संघाचे अध्यक्ष ग्रंथमित्र राम मेकले,सर्व विभागाचे सहाय्यक ग्रंथालय संचालक,सर्व जिल्ह्याचे जिल्हा ग्रंथालय अधिकारी,लातूर जिल्हा ग्रंथालय संघाचे हावगीराव बेरकीळे,गुमलिंग स्वामी,अनिल पाटील,ग्रंथमित्र संतोष करमले,ग्रंथमित्र संजय सूर्यवंशी सुशील मेकले,साहेबराव गायकवाड,गायकवाड चिखलीकर तुकाराम जाधव, श्रीकांत जाधव, ज्ञानेश्वर जाधव,राहूल ओटे,ओट्टुंबर जाधव,मधुकर जाधव,व्यंकट औटी,सुदर्शन माने तसेच राज्यातील ग्रंथालय चळवळीतील पदाधिकारी,कार्यकर्ते उपस्थित होते.

महिला सुरक्षेच्या दृष्टिकोनातून शाळांमध्ये प्रशिक्षण शिबिरांचे आयोजन करा- राहुल मातोळकर यांची जिल्हाधिकाऱ्यांकडे मागणी

लातूर/प्रतिनिधी : सध्या देशाच्या विविध भागांमध्ये महिलांवरील अत्याचाराचे प्रमाण वाढले असल्याचे चित्र निर्माण झाले आहे. या देशात आणि महाराष्ट्रामध्ये महिला सुरक्षित आहेत की नाही असा प्रश्न उपस्थित होतो आहे. त्यासाठी महिलांच्या सुरक्षेच्या दृष्टीने विविध शाळांमध्ये शिबिरांचे आयोजन करून जनजागृती करणे महत्त्वाचे आहे. त्यासाठी एंड. राहुल मातोळकर यांनी सुरक्षेच्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी यांना निवेदन देऊन शाळांमध्ये शिबिरांचे आयोजन करण्याची मागणी केली आहे. दि. (२३) रोजी दिलेल्या निवेदनात प्रत्येक शाळेत महिलांच्या सुरक्षेविषयी शिबिरांचे आयोजन करणे, सार्वजनिक वाहतूक करणाऱ्या वाहनांमध्ये महिला सुरक्षेच्या दृष्टिकोनातून एक कर्मचारी नेमणे, सुरक्षेविषयी एक समिती स्थापन करून दर महिन्याला आढावा घेणे, विद्यार्थ्यांना आणण्यासाठी लागणाऱ्या वाहनांच्या मालकांची आणि वाहन चालकांची माहिती शाळेकडे ठेवणे अनिवार्य करणे, मिळावे आयोजित करून महिला सुरक्षेविषयी चर्चा घडवून आणणे, नाटक, पथनाट्य,व्हिडिओ बनवून ते शाळेत प्रदर्शित करून जनजागृती करणे अशा प्रकारच्या मागण्या निवेदनाद्वारे केल्या आहेत. लातूर शहर शैक्षणिक दृष्ट्या अत्यंत महत्त्वाचे शहर असून, महाराष्ट्रातूनच नव्हे तर देशभरातून लातूर शहरामध्ये शिक्षण घेण्यासाठी मोठ्या प्रमाणात मुली येत असतात. सध्या मुलींच्या मनामध्ये

भीतीचे वातावरण असून त्यांना आधार देण्याची गरज असल्याचे त्यांनी यावेळी सांगितले. या गंभीर प्रकरणाची जिल्हाधिकारी वर्षा घुगे-ठाकूर यांनी गंभीर दखल घेतली असून, पुढील कार्यवाहीसाठी त्यांनी प्रशासनाला सक्त सूचना देखील दिल्या आहेत. दरम्यान हे निवेदन देण्यासाठी एंड राहुल मातोळकर (युवा सेना जिल्हाप्रमुख) यांच्यासह खंडू जगताप (जिल्हा चिटणीस युवा सेना),ड.प्रवीण मार (शिवसेना तालुकाप्रमुख लातूर), नागेश्वर कापसे (जिल्हाप्रमुख सोशल मीडिया), कारण शिंदे (शहर चिटणीस युवा सेना लातूर), अक्षय चवळे,गजानन चवळे, संदेश वैरागे, रुद्रा शिंदे,उपस्थितीत होते.

मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण योजनेच्या अर्जातील त्रुटींची पूर्तता, आधार सीडिंगला गती द्यावी-जिल्हाधिकारी वर्षा ठाकूर-घुगे अद्याप अर्ज न केलेल्या महिलांनी पोर्टलवर अर्ज करण्याचे आवाहन

लातूर :- मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण योजनेसाठी प्राप्त काही अर्जांमध्ये त्रुटी असल्याने, असे अर्ज ऑनलाईन स्वरूपात परत पाठविण्यात आले आहेत. या अर्जांमधील त्रुटींची पूर्तता करून अर्ज पुन्हा जिल्हास्तरीय समितीकडे पाठवावेत, अशा सूचना जिल्हाधिकारी वर्षा ठाकूर-घुगे यांनी आज येथे दिल्या. ज्या महिलांनी अद्याप बँक खात्यांना आधार क्रमांक संलग्न केलेला नाही, अशा महिलांनी आपले खाते असलेल्या बँकेत जाऊन बँक खात्यांना आधार क्रमांक जोडण्याची कार्यवाही करवी. तसेच आतापर्यंत अर्ज न केलेल्या पात्र महिलांनी मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण योजनेच्या पोर्टलवर अर्ज सादर करण्याचे आवाहन त्यांनी केले. शासकीय योजनांच्या अंमलबजावणीचा आढावा घेण्यासाठी जिल्हाधिकारी कार्यालयात आयोजित बैठकीत जिल्हाधिकारी बोलत होत्या. जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी अनमोल सागर, लातूर शहर महानगरपालिका आयुक्त बाबासाहेब मनोहरे, प्रभारी अपर जिल्हाधिकारी संगिता टकले, प्रभारी निवासी उपजिल्हाधिकारी अहिल्या गाठाळ, जिल्हा नियोजन अधिकारी सोमनाथ रेड्डी, जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी जावेद शेख, समाज कल्याण सहायक

आयुक्त शिवकांत चिकुते, जिल्हा कौशल्य विकास व उद्योजकता केंद्राचे सहाय्यक संचालक बालाजी मरे, नगरपालिका प्रशासनाचे जिल्हा सहआयुक्त रामदास कोकरे, जिल्हा अग्रणी बँकेचे प्रबंधक प्रमोद शिंदे, महावितरणचे अधीक्षक अभियंता श्री. सांगळे यांनी यावेळी प्रमुख उपस्थिती होती. तालुकास्तरीय अधिकारी दूरदृश्य प्रणालीद्वारे या बैठकीत सहभागी झाले होते. मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण योजनेच्या पहिल्या टप्प्यातील पात्र लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यात रक्कम झाली आहे. या योजनेसाठी अद्यापही अर्ज न केलेल्या महिलांना पोर्टलवर अर्ज करण्याची सुविधा उपलब्ध आहे. त्यामुळे प्रत्येक पात्र महिलेचा अर्ज भरून घेण्याची कार्यवाही करावी. एकही पात्र महिला या योजनेपासून वंचित राहणार नाही, याची काळजी

द्यावी. यासोबतच मुख्यमंत्री अन्नपूर्णा योजनेच्या लाभार्थी महिलांच्या बँक खात्यांना आधार क्रमांक जोडण्याची कार्यवाही लवकरात लवकर पूर्ण करावी. वयोवृद्ध नागरिकांसाठी राबविण्यात येत असलेल्या मुख्यमंत्री वयोश्री योजना आणि मुख्यमंत्री तीर्थ दर्शन योजनेचा लाभ जिल्ह्यातील प्रत्येक पात्र व्यक्तीला मिळण्यासाठी तालुकास्तरीय अधिकार्यांनी समन्वयाने काम करून लाभार्थी नोंदणीला गती द्यावी, अशा सूचना जिल्हाधिकारी श्रीमती ठाकूर-घुगे यांनी केल्या. तसेच वयोवृद्ध नागरिकांचे अर्ज भरून घेण्यासाठी ग्रामस्तरीय कर्मचाऱ्यांनी लाभार्थ्यांना मदत करण्याच्या सूचनाही त्यांनी दिल्या. मुख्यमंत्री युवा कार्य प्रशिक्षण योजनेतून जिल्ह्यातील जास्तीत जास्त युवकांना प्रशिक्षणाची संधी देण्यासाठी प्रत्येक शासकीय विभागाने प्रयत्न करावेत. तसेच जिल्हा आणि तालुकास्तरीय अधिकारी यांनी उद्योग, व्यवसायांमध्येही युवकांना प्रशिक्षणाची संधी मिळवून देण्यासाठी आवश्यक कार्यवाही करावी, असे जिल्हाधिकारी श्रीमती ठाकूर-घुगे यांनी सांगितले. मुख्यमंत्री बळीराजा वीज सवलत योजना, मुलींना मोफत व्यावसायिक शिक्षण योजनेचाही यावेळी आढावा घेण्यात आला.

लातूर मनपात दोन सहाय्यक आयुक्त रुजू क्षेत्रीय अधिकारी म्हणून पदभार

लातूर/प्रतिनिधी: लातूर महानगरपालिकेमध्ये सहाय्यक आयुक्तांच्या रिक्त जागांवर दोन अधिकारी रुजूवारी (दि.२३) रुजू झाले आहेत.दोघांनीही पदभार स्वीकारल्यानंतर त्यांना लागलीच क्षेत्रीय अधिकारी म्हणून नियुक्ती देण्यात आली. लातूर महानगरपालिकेमध्ये सहाय्यक आयुक्तांची सात पदे मंजूर आहेत परंतु त्यापैकी सहा पदे रिक्त होती.या रिक्त पदांवर शासनाकडून दोन अधिकाऱ्यांची नियुक्ती शुक्रवारी करण्यात आली. अजित गणपत ढोपे व निर्मला नेताजी माने हे दोघे शुक्रवारी रुजू झाले. मुख्याधिकारी संवर्गातील गट ब मधून या दोघांची नियुक्ती झालेली आहे. विशेष म्हणजे दोघांचीही ही प्रथम नियुक्ती आहे. मनपा आयुक्त बाबासाहेब मनोहरे यांनी दोन्ही अधिकाऱ्यांना तातडीने नियुक्ती दिली.निर्मला माने यांना क्षेत्रीय अधिकारी 'अ' झोन व अजित

ढोपे यांना 'ड' झोनचे क्षेत्रीय अधिकारी म्हणून पदभार देण्यात आला.सहाय्यक आयुक्तांच्या रिक्त जागांवर अधिकाऱ्यांची नियुक्ती झाल्यामुळे आता मनपाचे कामकाज अधिक गतिमान होणार आहे. पदभार स्वीकारल्यानंतर दोन्ही अधिकाऱ्यांचे मनपातील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांच्या वतीने स्वागत करण्यात आले.

संपादकीय....

बदलते हवामान आणि पीकपद्धती.

हवामान बदलाच्या हानिकारक प्रभावांपासून कृषी उत्पादनांचे संरक्षण करण्यासाठी आणि शेतकऱ्यांच्या हिताचे रक्षण करण्यासाठी संसाधनांचा अधिक चांगला वापर करणे महत्वाचे आहे. प्राचीन काळापासून शेतकरी स्थानिक हवामानाच्या परिस्थितीला अनुसरून पिकांची निवड करत होते. मात्र, आता हवामान बदलामुळे पारंपरिक पिके टिकवून ठेवणे अवघड होत आहे. बदलत्या हवामानाच्या परिस्थितीत काही पिके अनुकूलता दाखवू शकतात, तर काहींचा उत्पादन क्षमतेवर विपरीत परिणाम होऊ शकतो. या संकटावर मात करण्यासाठी शेतकऱ्यांनी अनुकूल पिके घेण्याची गरज आहे. अनुकूल पिके म्हणजे अशी पिके जी विशिष्ट हवामान परिस्थितीत वाढू शकतात, त्यात वाढीव उत्पादन देऊ शकतात आणि त्यांची प्रतिकारशक्ती जास्त असते. उदाहरणार्थ, तापमान वाढीमुळे वाढणार्या तापमानात तग धरू शकणारी पिके, कमी पाण्यावर वाढू शकणारी पिके आणि कीड प्रतिकारक पिके यांचा समावेश होतो. असे अनुकूल पिके घेणे शेतकऱ्यांसाठी ज्ञानदेशीर ठरू शकते. यामुळे पाण्याची बचत होते, जमिनीचे संरक्षण होते, उत्पादन वाढते आणि शेतीची आर्थिक स्थिरता वाढते. तसेच अनुकूल पिके घेतल्यामुळे शेतकऱ्यांना बदलत्या हवामानामुळे होणारे नुकसान कमी करता येते. शेतकऱ्यांनी अनुकूल पिके घेण्यासाठी संशोधन आणि प्रशिक्षणाची आवश्यकता आहे. त्यांना नवीन पद्धती, तंत्रज्ञान आणि पिकांच्या विविधांतबद्दल माहिती देणे गरजेचे आहे. शास्त्रज्ञ, कृषी विद्यापीठे आणि सरकारी संस्थांनी शेतकऱ्यांना अनुकूल पिकांच्या बाबतीत मार्गदर्शन करायला हवे. त्यासाठी विविध कार्यशाळा, प्रात्यक्षिके आणि शेतकरी मेळावे आयोजित करणे आवश्यक आहे. उदाहरणार्थ, महाराष्ट्रातील काही भागात पावसाचे प्रमाण कमी झाल्यामुळे बाजरी, ज्वारी, मका आणि मूग या पिकांना प्राधान्य दिले जाते. या पिकांची पाण्याची गरज कमी असते आणि ती अवर्षणप्रवण क्षेत्रात सहज उगवता येतात. तसेच काही भागात जलवायू अनुकूल भाताच्या विविध जाती घेतल्या जातात, ज्यामुळे पाण्याचा वापर कमी होतो आणि उत्पादन वाढते. जैविक शेतीत वापरल्या जाणार्या पद्धतींचा परिणाम म्हणून जमिनीतील आर्द्रता टिकवून ठेवली जाते, ज्यामुळे अनुकूल पिकांची वाढ अधिक चांगली होते. हवामान बदलाच्या नकारात्मक परिणामांमुळे आपली अन्नसाखळी धोक्यात आली आहे, ही वस्तुस्थिती कोणापासूनही लपवेली नाही. मान्सूनच्या पद्धतीत बदल, प्राणघातक उष्णतेच्या लाटा, समुद्राची पातळी वाढणे आणि वारंवार येणारी वादळे यामुळे कृषी उत्पादनाला धोका निर्माण झाला आहे. या संदर्भात, इंटर गव्हर्नमेंटल पॅनेल ऑन क्लायमेट चेंजच्या अलीकडील अहवालात या धोक्यांबाबत इशारा देण्यात आला आहे. निश्चितच, हवामान बदलाच्या हानिकारक प्रभावांनी आपल्या शेताचे दार ठोठावले आहे, ज्याचा सामना नवीन धोरणे करून करता येऊ शकतो. हवामान बदलाच्या परिणामांमुळे शेती क्षेत्र आणि पीक उत्पादनात मोठी घट होण्याची भीती व्यक्त केली जात आहे. विशेषतः मान्सूनच्या पावसावर पूर्णपणे अवलंबून असलेल्या छोट्या शेतकऱ्यांसाठी हे संकट मोठे आहे. अशा प्रतिकूल परिस्थितीत उत्पादन अबाधित ठेवण्यासाठी विशेष पुढाकार घेण्याची गरज आहे. या दिशेने भारतीय कृषी संशोधन परिषदेने एक दशकापूर्वी हवामान-अनुकूल शेतीतील नवकल्पनांवर आपला प्रकल्प सुरू केला होता. पंतप्रधानांच्या हस्ते उच्च उत्पादन देणार्या, हवामानास अनुकूल असणार्या पीक वाणांचे लॉन्चिंग हा या मालिकेचा एक भाग आहे. यासंदर्भात सरकारचे म्हणणे आहे की, गव्हाचे उच्च उत्पादन देणारे बियाणे यशस्वीरित्या तयार केल्यानंतर, हवामान प्रतिरोधक बियाण्यांसह धानाचे क्षेत्र वाढवणे हे त्यांचे प्राधान्य आहे. निःसंशयपणे या भयंकर परिवावर्णय आव्हानाचा मुकाबला आपण शाश्वत स्वदेशी उत्पादनांवर करू शकतो. यामध्ये खासगी क्षेत्राच्या सहभागाला प्रोत्साहन देण्याची गरज भासू लागली आहे. देशात हवामान बदलाशी जुळवून घेण्यासाठी राबविल्या जाणार्या कार्यक्रमांची कमतरता नाही, परंतु गरज आहे ती उपलब्ध संसाधनांच्या विवेकपूर्ण व्यवस्थापनाला चालना देण्याची. हवामान बदलाच्या हानिकारक प्रभावांपासून कृषी उत्पादनांचे संरक्षण करण्यासाठी आणि शेतकऱ्यांच्या हिताचे रक्षण करण्यासाठी संसाधनांचा अधिक चांगला वापर करणे खूप महत्वाचे आहे. यासोबतच जलस्रोतांचे संवर्धन, वनक्षेत्राचे संरक्षण, मृदा आरोग्य पत्रिका आदी योजनांच्या माध्यमातून जमिनीची सुपीकता वाढविण्यासाठी पुढाकार घेण्याची गरज आहे. शेतीत कृत्रिम खतांच्या वापरावरही नियंत्रण ठेवले पाहिजे. या संदर्भात पीक विविधीकरण कार्यक्रमाला गती देण्याची गरज असून यासाठी शेतकऱ्यांना जागरूक करून प्रोत्साहन देण्याची गरज आहे. देशातील अनेक राज्यांमध्ये सेंद्रिय शेतीला मोठ्या प्रमाणावर प्रोत्साहन दिले जात आहे, हे आनंददायी आहे. मात्र हा कार्यक्रम देशव्यापी व्हायला हवा. या दिशेने प्रोत्साहन योजना शेतकऱ्यांसाठी सेंद्रिय शेतीचा अवलंब करण्याचा मार्ग मोकळा करू शकतात. या दिशेने केवळ नवीन तंत्रज्ञान निर्माण करून समस्या सोडवता येणार नाही, हेही वास्तव आहे. वैज्ञानिक संशोधन शेतांच्या बांधापर्यंत नेण्याची गरज आहे. त्यांचा वापर करून शेतकरी पिकांच्या संवर्धनाला गती देऊ शकतात. किंबहुना प्रत्यक्ष शेतकऱ्यांना त्यांच्यासाठी काय उपयुक्त आहे याचे व्यावहारिक समाधान करणे देखील आवश्यक आहे. हवामान अनुकूल कृषी पद्धतींचा अवलंब करण्यासाठी देशातील शेतकऱ्यांमध्ये देशव्यापी एकमत निर्माण करण्याची गरज आहे. त्यासाठी आधुनिक संशोधनाबरोबरच अनुभवजन्य अभ्यासालाही प्राधान्य द्यायला हवे. या प्रयत्नांना खर्चा अर्धाने गती देण्यासाठी संशोधनासाठी पुरेशी आर्थिक संसाधने उपलब्ध करून देण्याची आणि शेतीसाठी उपयुक्त निष्कर्ष शेतकऱ्यांपर्यंत पोहोचवण्याची गरज आहे. या वादल्या भीषण परिस्थितीत या आव्हानाचा राष्ट्रीय प्राधान्यक्रमांमध्ये समावेश करण्याची गरज आहे. आपण जगातील सर्वाधिक लोकसंख्येचा देश आहोत हे वास्तव जाणून मोठ्या लोकसंख्येच्या सामाजिक सुरक्षेसाठी अनेक अन्नधान्य योजना सरकारी धान्य कोठारातून चालवल्या जात आहेत, ज्याची पूर्तता अन्नधान्य उत्पादन वाढवूनच होऊ शकते.

पोलीसच न्याय देत नसतील तर संघर्ष कोणा बरोबर करावा?.

अन्याय अत्याचार झाला तर प्रथम पोलिसांकडे न्याय मागण्यासाठी जावे लागते.पोलिस अन्याय अत्याचार करणाऱ्या विरोधात गुन्हा दाखल करत नसतील तर त्या विरोधात जन आंदोलन हे आलेच. जनआंदोलन केल्या नंतर जर पोलिस लाठी चार्ज करीत असतील तर खरे गुन्हेगार कोण ठरणार.सरकार म्हणजे सत्ताधारी पक्षाचे नेते गुन्हेगारांना वाचविण्यासाठी तक्रारदार नागरिकांची तक्रार दाखल करून घेत नसतील. तर त्या विरोधात प्रथम आंदोलन हे गुन्हेगार व पोलिसांच्या विरोधातच होत असते. त्यात नागरीकांनी मोठ्या संख्येने भाग घेतला तर उद्रेक झाल्या शिवाय राहत नाही. बदलापूरत हेच घडले दोन दिवस पोलिस चिमुकल्या मुलीवर झालेल्या अन्यायची दाखल घेत नव्हते म्हणून बदलापूरत हा जनउद्रेक १३ ऑगस्ट ल घटना घडली तेव्हा पोलिसांना आर एस एस प्रणीत भाजपच्या राजकीय नेत्यांच्या शाळा,संचालक संस्था वाचविणे महत्वाचे वाटले म्हणून त्यांनी पालकांच्या म्हणण्याकडे दुर्लक्ष केले. पण जेव्हा पाच सहा हजार विद्यार्थ्यांचे पालक एकत्र रस्त्यावर आले आंदोलन केले तेव्हा पोलिसांनी १६ ऑगस्ट २४ ला एफ आय आर दाखल करून घेतला आणि संबंधित व्यक्तीचे जबाब २१ ऑगस्ट ला घेतात म्हणजे हे पोलिस अधिकारी सरकारी सेवा देतात की राजकीय नेत्यांचे गुलाम आहेत दाखवून देतात.त्यांना स्वतःची सदविवेक बुद्धी नाही त्याचे शिक्षण, प्रशिक्षण हे मनुवादी विचारांच्या संस्कारा समोर लोटांगण घालते हे या घटनेचा घटनाक्रम पाहिल्यावर कोणाच्याही लक्षात आल्या शिवाय राहणार नाही. मुख्यमंत्री गृहमंत्री आपल्या पक्षाच्या नेत्यांना व विचारधारेच्या शाळा संचालक संस्था वाचविण्यासाठी विरोधकांना राजकारण करण्याचा आरोप करीत आहे.ठाणे जिल्ह्यातील एका तीन वर्षे आठ महिन्यांच्या व दुसऱ्या चार वर्षांच्या चिमुकलीवर झालेल्या अन्यायाला वाचा फोडल्या नंतर अनेक ठिकाणी दाबून ठेवलेले असे प्रकरणे प्रकर्षाने उघड होत आहेत. त्या विरोधात सर्व पक्षीय २४ ऑगस्ट ला महाराष्ट्र बंद होत आहे.

पोलीसच न्याय देत नसतील तर संघर्ष कोणा बरोबर करावा ? . संघर्षाचा त्रिकोण सरकार,पोलीस आणि नागरिक तीव्र झाल्या शिवाय राहणार नाही. सरकार आदेश देणार पोलीस अंमलबजावणी करणार आणि नागरिक संघर्ष करणार.हे चक्र थांबत नाही.सध्या आपल्या देशात हेच चालू आहे.त्यात कोणालाच कोणाची सामाजिक बांधिलकी नाही. सर्वच सरकारी खाते हे खाते आहेत. सरकारी कर्मचारी अधिकारी हे राजकीय नेत्यांची गुलामी स्वीकारून देशातील नागरिकांचे आर्थिक शोषण करीत असतात.सरकार म्हणजे कोण राजकीय पक्षाचे सत्ताधारी नेते भांडवलदारांच्या फायद्यासाठी योजना, बिल बनविणार त्यांची अंमलबजावणी कर्मचारी अधिकारी

हे खातेच असते.त्यांचे मालक कर्मचारी अधिकारी असतात. एकटा दुकटा नागरिक संघर्ष करू शकत नाही.त्यासाठी प्रत्येक खात्यातील लाभार्थीची एकजूट म्हणजेच संघटना असायला पाहिजे. आणि ती कोणत्याही राजकीय पक्षाच्या दबावाखाली नसावी.स्वतंत्र विचारांची असावी.मी असंघटीत नाका कामगारांची नांव नोंदणी करण्यासाठी खूप प्रयत्न करतो.पण शासकीय अडचणी दूर होत नाहीत.आणि नाका कामगारांना तेवढा दररोज संघर्ष करण्यासाठी वेळ नाही.तरी प्रत्येक तालुका जिल्ह्यात इमारत बांधकाम कामगार नाका कामगारांच्या विविध संघटना मोर्चेबांधणी करून

राष्ट्रीय अंतराळ दिवस

ज्यादिवशी भारताचे चांद्रयान-३ अंतराळाने चांद्राच्या दक्षिण ध्रुवावर यशस्वी लँडिंग केले. प्रत्येक भारतीयांसाठी तो अभिमानाचा क्षण ठरला. इस्रोच्या चंद्र मोहिमेच्या यशानंतर संपूर्ण भारतात आनंदोत्सव साजरा केला गेला. या दिवशी भारताने इतिहास रचला कारण चांद्राच्या दक्षिण ध्रुवाच्या प्रदेशात पहिले चंद्र मोहीम उतरली. या यशासह चंद्रावर अंतराळ यान उतरवणारा हा जगातील चौथा देश ठरला आहे. तर चांद्राच्या दक्षिण ध्रुवावर सॉफ्ट लँडिंग करणारा पहिला देश बनला आहे. आतापर्यंत कोणत्याही देशाला चांद्राच्या दक्षिण ध्रुवावर पाऊल ठेवता आले नाही. आजसंपूर्ण देश राष्ट्रीय अंतराळ दिवस म्हणून साजरा करेल आणि हा दिवस आपल्याला नेहमीच प्रेरणा देत राहील, तो दिवस म्हणजेच २३ ऑगस्ट ! भारताच्या या कामगिरीचे संपूर्ण जगातून कौतुक होत आहे. चांद्राच्या पृष्ठभागावर चांद्रयान-३ च्या सॉफ्ट लँडिंगसह भारताने संपूर्ण जगात आपली क्षमता सिद्ध केली. अशा परिस्थितीत भारत सरकारने दरवर्षी मिशन चांद्रयानांच्या यशाचा उत्सव साजरा करण्याची घोषणा केली आहे. यावर्षी २३ ऑगस्ट रोजी साजऱ्या होणाऱ्या पहिल्या राष्ट्रीय अंतराळ दिनाच्या समारंभासाठी इस्रो सज्ज असून या दिवशी इस्रोतर्फे देशभरात कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात येणार आहे. याव्यतिरिक्त इस्रो तर्फे विद्यार्थ्यांसाठी भारतीय अंतरिक्ष हॅकाथॉनचे खास आयोजन करण्यात आले आहे. त्याकरीता इस्रोचे प्रमुख डॉ. एस. सोमनाथ यांनी देशभरातील लोकांना या उत्सवात सहभागी होण्याचे आवाहन केले आहे. हॅकाथॉन हा असा एक कार्यक्रम आहे, जिथे लोक समस्या सोडवण्यासाठी किंवा नवीन संधी ओळखण्यासाठी एकत्र येतात. हॅकाथॉनची रचना नाविन्यपूर्णतेला चालना देण्यासाठी आणि स्पेस-आधारित ऍप्लिकेशन्समध्ये ऍप्लिकेशन-चालित इकोसिस्टम तयार करण्यासाठी केली गेली आहे, ज्याद्वारे समाज आणि देश दोघांनाही याचा फायदा होईल. २०२३ मध्ये भारतीय अंतराळ संशोधन संस्थेने चांद्रयान ही मोहीम चंद्रावर यशस्वीपणे पाठवली होती. या मोहिमेने भारताला केवळ विज्ञानाच्याच क्षेत्रात एका नव्या उंचीवर नेले नाही, तर अवकाश संशोधनातही महत्त्वाचे योगदान दिले. चांद्राच्या पृष्ठभागावर सॉफ्ट लँडिंग करणे आणि तेथून वैज्ञानिक डेटा गोळा करणे हा या मोहिमेचा मुख्य उद्देश होता. मंगळयान आणि चांद्रयानचं यश आणि गगनयानाच्या तयारीनं देशाला एक नवं चैतन्य दिलं आहे. आज भारतातील थोरामोठ्यांच्या तोंडी चांद्रयानाचं नाव आहे. आज भारतातील लहान मुलांही आपल्या वैज्ञानिकसंघर्षे भविष्य पाहत आहे. आजपासून सत्रीच्या वेळी चंद्र पाहणाऱ्या कोणत्याही लहान मुलाला विश्वास बसेल की, माझा देश

जसा चंद्रावर पोहोचला आहे, तेवढीच हिंमत आणि चैतन्य त्या मुलामध्येही आहे. मुलांमध्ये स्वप्नांची बीजं तुम्ही पेरली आहेत. ती वटवृक्ष बनतील आणि विकसित भारताचा पाया बनतील. तरण पिढीला सतत प्रेरणा मिळावी यासाठी हा निर्णय घेण्यात आला आहे. राष्ट्रीय अंतराळ दिवस दरवर्षी २३ ऑगस्ट रोजी साजरा केला जातो, हा दिवस भारताच्या अंतराळ संशोधनातील प्रगती ओळखण्याचा आणि साजरा करण्याचा आणि भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था (इस्रो) च्या उल्लेखनीय कामगिरीचा सन्मान करण्याचा दिवस आहे. याच दिवशी भारत चांद्रयान-३ मिशनच्या चंद्रावर विक्रम लँडरच्या ऐतिहासिक सॉफ्ट लँडिंगचा वर्धापन दिन साजरा करत आहे, जे २३ ऑगस्ट २०२३ रोजी झाले होते. अंतराळ संशोधनातील भारताच्या यशाचा उत्सव साजरा करण्यासाठी आणि इस्रोच्या समर्पित शास्त्रज्ञ आणि अभियंत्यांचा सन्मान करण्यासाठी या दिवशी देशभरात उत्सव आयोजित केले जातात. देशभरातील शाळा विद्यार्थ्यांना अंतराळातील चमत्कारांमध्ये सहभागी होण्यासाठी आणि त्यांचे कौतुक करण्यात मदत करण्यासाठी विविध स्पर्धांचे आयोजन करत आहेत. नॅशनल स्पेस डे (किंवा इस्रो डे) वरील भाषणे हा विद्यार्थ्यांसाठी शाळांमधील एक उपक्रम असणार आहे जिथे विद्यार्थ्यांना इस्रोच्या समर्पित शास्त्रज्ञांच्या प्रेरणादायी कार्यांबद्दल त्यांचा उत्साह आणि कृतज्ञता व्यक्त करण्याची संधी मिळेल. आपण हा दिवस साजरा करत असतांना, आपण विश्वाचा शोध घेण्याच्या आपल्या शोधात किती पुढे आलो आहोत यावर आपण प्रतिबिंबित करतो. नॅशनल स्पेस डे हा केवळ आपल्या भूतकाळातील कामगिरीचा उत्सव नाही तर भावी पिढ्यांसाठी एक प्रेरणा देखील आहे. हे आपल्याला आपल्या ग्रहाच्या पलीकडे असलेल्या असीम शक्यतांची आठवण करून देते आणि आपल्याला ज्ञानाच्या सीमा पुढे ढकलण्यासाठी प्रोत्साहित करते. आज आयोजित कार्यक्रम आणि स्पर्धांद्वारे, विद्यार्थ्यांना आणि उत्साहींना अवकाशातील आश्चर्यकारक जगात डुबकी मारण्याची संधी आहे. या संधीचा उपयोग कुतूहल वाढवण्यासाठी, सर्जनशीलतेला प्रेरणा देण्यासाठी आणि अंतराळ संशोधनात सुरु असलेल्या प्रयत्नांना पाठिंबा देण्यासाठी करणे. एकत्रितपणे आम्ही शोधाच्या भावनेचा आणि शोधांच्या शोधाचा सन्मान करतो. दरवर्षी जगभरात 'जागतिक अंतराळ सप्ताह' साजरा केला जातो. अंतराळ विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या योगदानावर प्रकाश टाकण्यासाठी हा सप्ताह साजरा केला जातो. हा सप्ताह जगातील सर्वात मोठा आंतराळ कार्यक्रम आहे. ६ डिसेंबर १९९९ रोजी संयुक्त राष्ट्र महासभेने 'जागतिक अंतराळ

जनांदोलन करीत असतात.ते करीत असतांना संघर्षाचा त्रिकोण सरकार,पोलीस आणि नागरिक कायम असतो.म्हणूनच त्रिकोणी संघर्ष टाळावा.राजकारणी राज्यकर्ते आणि सर्वच खात्याचे कर्मचारी अधिकारी नागरिकांचे ग्राहकांचे वर बोट दाखवून आर्थिक शोषण ते संघटीतपणे करतात म्हणूनच आपण ही संघटीत झाले पाहिजे.

भारतीय नागरिकांच्या कामगार,कर्मचारी अधिकारी,पालक,ग्राहक,रहिवाशी अनेक समस्या आहेत. त्यासोडविण्यासाठी संघटना हव्या असतात. प्रत्येक विषयाचा अभ्यास करून चर्चा करून त्या सोडविण्यासाठी संघटित होणे ही काळाची गरज आहे.आपल्या महान भारत देशाची महान मनुवादी चातुर्वर्ण व्यवस्था आहे.चातुर्वर्ण ब्राह्मण :- याजक, विद्वान आणि शिक्षक.क्षत्रिय :- राज्यकर्ते, योद्धे आणि प्रशासक.वैश्य :- शेतकरी आणि व्यापारी.शूद्र :- मजूर आणि वरील वर्णांची सेवा करणारे.आपला देश भारतात स्वातंत्र्य होऊन ७८ वर्ष झाली तरी हा दिवस ब्रिटीश राजवटीपासून भारताच्या स्वातंत्र्याचे प्रतीक मानल्या जातो. म्हणूनच सरकारी आणि खाजगी कार्यालये तसेच बँका, शाळा आणि महाविद्यालये आणि देशातील इतर सर्व संस्थांसाठी ही राष्ट्रीय सुट्टी चा दिवस असतो. त्याचे दोन दिवस अगोदर शाळेत टिळाधारी धर्माचे पालन व रक्षण करणारा नराधम चिमुकली वर अन्याय करतो यांचे बहुसंख्य लोकांना वाईट वाटत नाही. त्यात त्यांना राजकारण दिसते. म्हणूनच देशाची घटना बनविणाऱ्यांनी लिहून ठेवले आहे आणि मागसवर्गांयाना वेळोवेळी सांगितले आहे. मागितल्याने मिळत नाही आणि संघर्षा शिवाय पर्याय नाही संघटीत होऊन संघर्ष केला तर यशस्वी होता येतो.प्रत्येक वेळी प्रथम संघर्ष हा उच्चवर्णीय,उच्चवर्गीय मनुवादी विचारांच्या समर्थक पोलिस अधिकाऱ्या बरोबर संघर्ष होत असतो.संघर्षाचा त्रिकोण सरकार,पोलीस आणि नागरिक संघर्ष पत्र व्यवहार करून टाळता येऊ शकतो.असंघटित असला तर अन्याय अत्याचार हा ठरलेला आहेच.संघटित झाला तर शक्ती प्रदर्शन आवश्यक आहेच.त्या शिवाय बदलापूर सारखा जन आक्रोश प्रगट होत नाही.या पासून सर्व मागासवर्गीय समाजाने बोध घ्यावा. पोलीसच न्याय देत नसतील तर संघर्ष कोणा बरोबर करावा ? . संघर्षाचा त्रिकोण सरकार,पोलीस आणि नागरिक हा कायम स्वरुपी ठरला आहेच.

*****

सागर रामभाऊ तायडे,
९९२०४०३८५९,
भांडूप मुंबई.

सप्ताह'ची घोषणा केली होती. संस्थेकडून या सप्ताहासाठी दरवर्षी एक विषय जाहीर केला जातो. या मध्यवर्ती संकल्पनेला अनुसरून जगभर विविध कार्यक्रमांचे आयोजन केले जाते.

सुनीता विलियम्स या भारतीय वंशाच्या अमेरिकन अंतराळवीर आहेत. त्यामुळे भारतीयांना त्यांच्याबद्दल जास्त आत्मीयता वाटते. त्यांची काळजी वाटणे स्वाभाविक आहे. सुनीता विलियम्स आणि बुच विल्मोर आंतरराष्ट्रीय अवकाश तळावर अडकून पडण्याचा कारण आहे, बोईंगच्या स्टारलायनर यानामध्ये झालेला बिघाड. ५८ वर्षीय सुनीता विलियम्स स्टारलायनरच्या पायलट होत्या तर बुच विल्मोर मिशनचे कमांडर. सुनीता विलियम्स यांची ही तिसरी अंतराळी मोहीम आहे. सुनीता विलियम्स आणि बुच विल्मोर यांना पृथ्वीवर परत कसं आणणार ? काय पर्याय आहेत ? त्यावर नासामध्ये विचारमंथन सुरु आहे. अवकाशात जाताना वातावरणाची कक्षा भेदून जावी लागते तसेच अवकाशातून वातावरणाच्या कक्षेत प्रवेश करणे सुद्धा सोपं नाहीय, हाच सर्वात मिशनमधला कठीण टप्पा आहे. हा टप्पा भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था (इस्रो) आणि तिच्या समर्पित शास्त्रज्ञांच्या कठोर परिश्रमाचा आणि तेजस्वीपणाचा दाखला आहे.

आज आम्ही राष्ट्रीय अंतराळ दिवस साजरा करीत आहोत, हा एक महत्त्वाचा प्रसंग आहे जो आपल्या राष्ट्राच्या अवकाश संशोधनातील उल्लेखनीय प्रगतीचा गौरव करतो. २३ ऑगस्ट २०२४ रोजी चांद्रयान-३ मोहिमेच्या अमृतपूर्व यशाचे स्मरण म्हणून आम्ही पहिला राष्ट्रीय अवकाश दिवस साजरा करतो आहे. भारताची चंद्र मोहीम आपल्या अंतराळ प्रवासातील एक महत्त्वाचा टप्पा आहे. हे भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था (इस्रो) आणि त्यांच्या प्रतिभाशाली शास्त्रज्ञ आणि अभियंते यांच्या टीमच्या नवकल्पना आणि समर्पणावर प्रकाश टाकते. देशाच्या या यशस्वी कामगिरीबद्दल चांद्रयान-३ ने यशस्वी लँडिंग करून यशाचे शिखर गाठले आहे आणि देशाच्या अतूट विश्वासाने शास्त्रज्ञांना प्रेरणा दिली आहे. म्हणून हा भारतीय अवकाश क्षेत्रासाठी इतिहासिक दिवस आहे. त्यानिमित्त सर्वाना राष्ट्रीय अंतराळ दिना च्या हार्दिक शुभेच्छा !

*****

राष्ट्रीय अंतराळ दिवस
प्रविण बागडे
नागपूर
भ्रमणध्वनी :९९२३६२०९९९

लैंगिक शिक्षणाचा विचार कधी ?

आपण मुलांना मातृभाषा, इंग्लिश, विज्ञान, गणित, इतिहास, भूगोल असे अनेक विषय शिकवतो. कसं जेवायचं इथपासून ते चारचौदात कसं वागायचं हे सांगतो. पण एक शिक्षण दिलं जात नाही.. आणि ते म्हणजे लैंगिक शिक्षण! जॉर्ज बर्नार्ड शॉ ह्यांचं हे वाक्य आठवण्याचं कारण म्हणजे भारतात सतत होणारे बलात्कार. कोलकात्यात जो बलात्कार झाला त्यातील आरोपीने कबूल केले आहे की, बलात्कार करण्याआधी त्याने पॉल क्लिप पाहिली होती. अशा क्लिप अगदी शाळकरी वयातील मुलेही फक्त एक क्लिप करून पाहू शकतात. सिनेमांना जसं सेन्सॉर बोर्ड असतं तसं पॉर्नला नसतं. अशा फिल्मस्वर भारत सरकारचं नियंत्रण नाही. कारण यातील बहुतांश क्लिप विदेशात तयार होतात आणि ऑनलाइन उपलब्ध करून दिल्या जातात. या फिल्म प्रॉड व्यक्तींपुरत्या मर्यादित नाही. त्या कोणीही पाहू शकते. लैंगिक शिक्षणाचा अभाव मुलांना लैंगिक शिक्षण का द्यायचं? कारण चुकीचं ज्ञान अज्ञानापेक्षा घातक असतं. योग्य लैंगिक शिक्षण दिलं तर मुलांकडून त्यांचा योग्य स्वीकार होईल. मुलांना जेव्हा शरीरात आणि मनात प्रचंड बदल जाणवत असतो, तेव्हा त्यांना युरबर्ट ही अवस्था नैसर्गिक असून इतरांसारखी ती माझ्यात आली आहे हे समजेल. मुले आपल्यापरीने लैंगिकता जाणून घेण्याचा प्रयत्न करतात. मित्र, इंटरनेट या माध्यमातून माहिती मिळवतात. ही माध्यमे त्यांच्या भावना आणखी घेतावतात आणि ते सीमारेषा ओलांडायला उद्युक्त होण्याची शक्यता असते. लैंगिकतेबाबतही काही विकृती जन्माला येतात. त्यातील एक शक्यते विकृती आहे, बलात्कार! कायदा बलात्कार झाल्यावर न्यायनिवाड्याचं काम करतो, पण बलात्कार थांबवणं कायद्याच्या कक्षेबाहेरचं आहे. बलात्कार

किंवा इतर विकृती थांबवण्यासाठी प्रत्येक व्यक्ती, प्रत्येक पालक आणि मुलांना लैंगिकतेची मूलभूत माहिती असायला हवी. लैंगिक साक्षरतेचं प्रमाण वाढायला हवं. सिमॅड फ्रॉइड म्हणतो, बाळ जन्माला येतं तेव्हा त्याच्यासोबत कामभावना, लैंगिक इच्छा जन्माला येते. बाळ एखाद्या वस्तूत रमून शारीरिक आनंद मिळवत असतं. या अवस्थेला फ्रॉइडने पॉलिमॉर्फिक परव्हर्स असें नाव दिलं. बाळ मल-मूत्र विसर्जन करतं, शी-सू करतं तेव्हा पॉल शारीरिक आनंद मिळतो. ही अवस्था वयाच्या पाचव्या वर्षापर्यंत टिकते. त्यानंतर बाळ (मुलगा आणि मुलगी) ओडिपस कॉम्प्लेक्सपर्यंत येतं. सोप्या भाषेत सांगायचं तर मुलाला किंवा मुलीला भिन्नलिंगी पालकाबद्दल किंवा संपर्कात येणार्या भिन्नलिंगी व्यक्तीबद्दल आकर्षण निर्माण होतं. लैंगिकतेच्या एकूण चार अवस्था असतात. स्व-कामक्रीडा, समलिंगी कामक्रीडा, भिन्नलिंगी कामक्रीडा आणि वार्धक्यातील कामक्रीडा नसलेलं जीवन. बाळ जन्माला आल्यानंतर ते या चार अवस्थांमधून जातं. आता विचार करू, बलात्कार करण्याची जास्त शक्यता केव्हा असते ?

निसर्गाला लैंगिक संबंधांमधून पुढची पिढी अपेक्षित असते. त्यामुळे निसर्गाने लैंगिकतेची भावना खूप लहान वयात निर्माण केलेली असते. मॅदूमथून रसायनिक संदेश पाठवला जातो आणि पुरुषाला (लहान मुलालासुद्धा) लैंगिक इच्छा होते. ही क्रिया शिकवावी लागत नाही. आपोआप घडते. स्वनामधे लैंगिक दृष्ये दिसू लागतात. मुलगा मोठा होत जातो तेव्हा अनेक माध्यमांतून त्याला लैंगिकतेची माहिती मिळत जाते. मित्रांकडून मिळणारी (साधारणपणे अपुरी/चुकीची) माहिती त्याच्या मॅदूत साठवली जाते. हल्ली प्रसारमाध्यमे सगळ्यांच्या हातात आहेत. त्यावर

काय दाखवलं जातं? इंटरनेटवर यासंबंधांमध्ये जे व्हिडिओ किंवा क्लिप्स आहेत त्यांचं वर्णन हे 'अवर्णनीय' आहे. लहान मुलांच्या हाताला असे व्हिडिओ सहज लागू शकतात. आता प्रश्न येईल, अशा गोष्टींपासून आपल्या मुलाला कसं वाचवायचं? स्त्रीचा सन्मान राखणं, बलात्कार का होतात आणि त्यापासून दूर राहणं हे मुलांना समजावणं इत्यादी उपाय आहेत. कमी वयाच्या मुलांना लैंगिकतेची योग्य माहिती देणारी हेल्यलाइन तयार करावी लागेल. नाव न विचारता, विचारलेल्या प्रश्नावर योग्य उत्तर देणारी एक हेल्यलाइन अनेक तरुणांच्या इच्छेचं शमन करू शकते दमन नाही! दमन म्हणजे ऊर्जा दाबणे भौतिकशास्त्र सांगतं की ऊर्जा दाबली की तिचा स्फोट होतो. सध्या तेच होत आहे. मीडियामधून लैंगिकतेची इच्छा तीव्र केली जाते. तरण मुले बलात्काराकडे वळू नयेत म्हणून फ्रॉइडचा सिद्धांत कामाला येऊ शकतो. लहान मुलं शारीरिक आनंद लुटतात मल-मूत्र विसर्जन करूनसुद्धा! मा शारीरिक आनंद लुटण्यासाठी खेळाचं मैदान हा आणखी एक हुकमी उपाय आहे. फुटबॉलला लाथ मारल्यावर सगळी ऊर्जा बाहेर निघते. पोहणं, सायकलिंग, ट्रॅकिंग असे खेळ मोठा परिणाम करू शकतात. पण मैदाने संपली, मुलं कॉम्प्युटर गेम खेळायला लागली. शारीरिक आनंद लुटण्याचे मार्ग बंद झाले आणि बलात्कार वाढत गेले, असे म्हणायला वाव आहे. दुर्दैवाने लैंगिकता हा विषय अश्लील समजला जातो. लैंगिकतेचं शिक्षण स्पष्ट, रूखटोक स्वरुपात दिलं जात नाही. डूज आणि डॉन्ट्स सांगणारी अनेक उखटने विकली जातात, पण लैंगिकतेबद्दल डूज आणि डॉन्ट डू सांगायची वेळ आली आहे

मविभा करणार विधानसभेला लोकसभेची पुनरावृत्ती?

मुंबई : आगामी विधानसभा निवडणुकांच्या पार्श्वभूमीवर महाविकास आघाडी आणि महायुतीने जोरदार तयारीला सुरुवात केली आहे. लोकसभा निकालाच्या आधारावर महाविकास आघाडीतील नेते जागावाटप करण्यावर भर देणार असल्याची चर्चा राजकीय वर्तुळात आहे. यातच महायुतीचे जागावाटप कसे होणार, याकडे राज्याचे लक्ष लागले आहे. यातच एक सर्व्हे घेण्यात आला असून यातील आकडे धक्कादायक असल्याचे सांगितले जात आहे. आगामी विधानसभा निवडणुकांच्या पार्श्वभूमीवर आरोप-प्रत्यारोप तीव्र होताना पाहायला मिळत आहेत. महाराष्ट्रात विधानसभा निवडणुका दिवाळीनंतरच होतील, असा कयास बांधला जात आहे. राज्यातील वातावरण महायुतीच्या विरोधात आहे, त्यामुळेच निवडणुका पुढे ढकलल्या जाणार आहेत, असा आरोप राष्ट्रवादी काँग्रेस शरदचंद्र पवार गटाच्या खासदार सुप्रिया सुळे आणि आमदार रोहित पवार यांनी केला आहे. अशी चर्चा सुरु आहे. यातच सध्याच्या घडीला निवडणूक झाली तर कोणाला किती जागा मिळतील? कोणाला किती टक्के मते मिळतील, याबाबतचा नवा सर्व्हे समोर आला आहे. इंडिया टुडे-सी व्होटर्सचा मुड ऑफ नेशन सर्व्हेत धक्कादायक आकडेवारी पाहायला मिळत आहे. या सर्व्हेनुसार, लोकसभा निवडणुकीत महाविकास आघाडीने ४३.७१ टक्के मते मिळाली होती, तर

महायुतीला ४३.५५ टक्के मते मिळाली होती. लोकसभा निवडणुकीनंतर विधानसभा निवडणुकांमध्ये महाविकास आघाडीला बाजी मारू शकेल, असा सर्व्हेचा अंदाज आहे. महाविकास आघाडीला १५० ते १६० जागा मिळू शकतात. तर महायुतीला १२० ते १३० जागांपर्यंत मजल मारू शकते, असा अंदाज आहे. मतांची टक्केवारी पाहिली तर, महायुतीला ४२ टक्के मते मिळू शकतात. तर, महाविकास आघाडीला ४४ टक्के मते मिळू शकतात असा अंदाज वर्तवला जात आहे. जरागे फॅक्टरचा

फटका बसणार? मराठा आरक्षणचा मुद्दाही महाराष्ट्रात चांगलाच तापला आहे. यातच ओबीसी आरक्षण टिकावे, यासाठीही आंदोलन सुरु करण्यात आले आहे. यंदा झालेल्या लोकसभा निवडणुकीत मराठा आंदोलक मनोज जरागे यांचा फायदा झाला, असे महाविकास आघाडीच्या खासदारांनी सांगितले. त्यामुळे मनोज जरागे पाटील यांच्या मराठा आंदोलनाचा फटका कुणाला बसणार तसेच मनोज जरागे पाटील स्वतः विधानसभा निवडणुकीच्या रिणगात उतरणार का, याकडे राज्याचे लक्ष लागले आहे. मुख्यमंत्री शिंदे यांना केवळ ३.१ टक्के पसंती या सर्व्हेमध्ये एकनाथ शिंदे यांना मुख्यमंत्री म्हणून केवळ ३.१ टक्के लोकांनी पसंती दर्शवली आहे. महाराष्ट्र विधानसभा निवडणूक महाविकास आघाडी विरुद्ध महायुती अशी होणार असली

तरी राज ठाकरेची महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना देखील स्वबळावर निवडणूक लढणार आहे. ओबीसी नेते प्रकाश शेंडगे, शेतकरी नेते राजू शेठ्ठी, एमआयएमचे नेते इम्तियाज जलील आणि प्रहारचे बच्चू कडू यांसारख्या नेत्यांमध्ये तिस-या आघाडीची चर्चा सुरु आहे. त्यामुळे तिसरी आघाडी झाल्यास अनेक मतदारसंघांमध्ये ३ ते ४ उमेदवार उभे राहू शकतात, याचा फटका कोणाला बसणार हे पाहणे देखील महत्त्वाचे ठरणार आहे.

व्हिटॅमिनच्या गोळ्या रोज घेणे आरोग्यासाठी कितपत फायदेशीर? जाणून घ्या

सध्याच्या बदलत्या वातावरणात निरोगी राहणे खूप महत्त्वाचे आहे. त्यासाठी नियमित व्यायाम आणि संतुलित आहार घेणे आवश्यक आहे. काही जण आपल्या आहारात पौष्टिक पदार्थ समाविष्ट करत असतात तर काही वेळेअभावी व्हिटॅमिनच्या गोळ्या घेणे पसंत करतात. शरीरातील जीवनसत्त्वांच्या कमतरतेवर मात करण्यासाठी, बरेच लोक दररोज व्हिटॅमिनच्या गोळ्या घेत असतात. असे मानले जाते की व्हिटॅमिन शारीरिक आणि मानसिक विकासासाठी खूप महत्त्वाचे असते. आपल्या शरीराला १३ प्रकारच्या व्हिटॅमिनची गरज असते. प्रत्येक व्हिटॅमिनचे आपल्या शरीरावर वेगवेगळे फायदे असतात. शरीराला किती व्हिटॅमिनची गरज असते? तज्ज्ञांच्या मते, व्हिटॅमिन आणि खनिजे शरीरासाठी अत्यंत महत्त्वाचे घटक आहेत, परंतु शरीराला वय, आरोग्य आणि स्थितीनुसार त्यांची आवश्यकता भासत असते. व्हिटॅमिनची आवश्यकता देखील पुरुष आणि महिलांमध्ये भिन्न असू शकते. त्यामुळेच अनेक जण डॉक्टरच्या सल्ल्याने व्हिटॅमिनच्या गोळ्या घेत असतात. व्हिटॅमिनच्या गोळ्या घेण्याचे फायदे जर तुम्ही डॉक्टरांच्या सल्ल्याने व्हिटॅमिनच्या गोळ्या घेत असाल तर त्यामुळे शरीरातील व्हिटॅमिनची कमतरता दूर होईल आणि आळस, थकवा, वेदना यांसारख्या समस्या दूर होतील. शरीर उत्साही होते. व्हिटॅमिनच्या गोळ्या घेतल्याने तुम्ही केवळ शारीरिकच नाही तर मानसिकदृष्ट्याही तंदुरुस्त होऊ शकता. यामुळे तणाव कमी होतो आणि तुमचे मानसिक आरोग्य

स्मरणशक्तीसाठी जीवनसत्त्वे खूप फायदेशीर असतात. व्हिटॅमिन बी च्या गोळ्या घेतल्याने मेंदू तीक्ष्ण होते. व्हिटॅमिनच्या गोळ्या स्नायूंची क्षमता वाढवतात आसनी आणि त्यांना बळकट करतात. तसेच या गोळ्या मुक्त रॅडिकल्सच्या नुकसानापासून संरक्षण करते आणि केवळ शरीरच नाही तर त्वचाही निरोगी बनवते. जास्त व्हिटॅमिन गोळ्या घेण्याचे तोटे डॉक्टरांच्या म्हणण्यानुसार शरीरात कुठलीही गोष्ट जास्त प्रमाणात जमा झाली तर आजारही वाढतो. व्हिटॅमिनच्या ओव्हरडोजचे दुष्परिणाम वय आणि आरोग्यावर अवलंबून असतात. सर्वसाधारणपणे, यामुळे निद्रानाश, तणाव, नैराश्य, मुंया येणे, श्वास घेण्यास त्रास होणे किंवा शरीराच्या कोणत्याही भागात सुनपणा येणे अशा समस्या उद्भवू शकतात. व्हिटॅमिन डीच्या गोळ्या जास्त घेतल्यास एखादी व्यक्ती कोमातही जाऊ शकते. तसेच या गोळ्यांमुळे उलट्या, मळमळ, बद्धकोष्ठता, पोटाच्या तक्रारी, भूक न लागणे, गोंधळ यांसारखे त्रास होऊ शकतात.

रात्री झोपताना तुम्हालाही दूध पिण्याची सवय आहे का? मग १५ दिवसातून एकदा अशा प्रकारे करा दुधाचे सेवन; जाणून घ्या डॉक्टरांचे मत

आपल्यातील अनेकांना रात्री झोपण्यापूर्वी एक ग्लास दूध पिणे प्रचंड आवडते. आयुर्वेददेखील झोपण्यापूर्वी दूध पिण्याची शिफारस करते. पण, घश्याच्या संबंधित आजारांना लक्षात ठेवून तर दूध व गूळ हे आयुर्वेदिक कॉम्बी आरोग्यासाठी एक नैसर्गिक पॉवरहाऊस आहे. हे प्यायल्याने पचनक्रिया मजबूत होऊ शकते. तसेच, असे दूध प्यायल्याने निमिषा / रक्ताल्पता बरा होण्यास, गॅस्ट्रिक समस्या दूर होण्यास मदत होते. एकूणच तुमचे आतडे निरोगी ठेवायचे असेल, आरोग्याची काळजी घ्यायची असेल तर हा एक सोपा मार्ग आहे; असे एका सोशल मीडिया पोस्टमध्ये सुद्धा लिहिण्यात आले आहे. पण, या दाव्यात काही तथ्य आहे का? याबद्दल जाणून घेण्यासाठी द इंडियन एक्सप्रेसने आयुर्वेद अभ्यासक डॉक्टर डिंपल जांगडा यांच्याशी चर्चा केली. डॉक्टर डिंपल जांगडा यांच्या म्हणण्यानुसार, दुधामध्ये ट्रिप्टोफॅन नावाचे एक अमिनो आम्ल असते; जे सेरोटोनिन, मेलाटोनिन हार्मोन्स सोडून चांगली झोप लागण्यास मदत करू शकतात. तसेच दूध उच्च दर्जाचे प्रथिनेदेखील प्रदान करते; जे स्नायूंच्या दुरुस्ती आणि त्यांच्या वाढीसाठी आवश्यक असतात. दुधामध्ये बी१२, डी सारख्या जीवनसत्त्वांची उपस्थिती अनुक्रमे मज्जातंतूंच्या कार्यास, हाडांच्या आरोग्यास समर्थन देतात, असे डॉक्टर डिंपल जांगडा म्हणाल्या आहेत. गोड खाण्याची इच्छा होतेय? मग घरीच बनवा गव्हाची पौष्टिक नानकटाई; पटकन लिहून घ्या साहित्य अन् कृती

गूळ याला गूर असेही म्हणतात, गूळ ऊसाच्या शुद्ध रसातून तयार केला जातो. गूळ हा साखरेला एक आरोग्यदायी व उत्तम पर्याय मानला जातो. कारण ते मिनरल्स, जीवनसत्त्वांच्या स्वरूपात पोषण टिकवून ठेवतात. गूळ पाचन अग्नीलादेखील उत्तेजित करते आणि कफ संतुलित करण्यास मदत करते. गूळ हे न पचलेले अन्न, आतड्यात साचलेल्या विषारी पदार्थांना शरीराबाहेर काढून टाकण्यासदेखील मदत करते; असे डॉक्टर डिंपल जांगडा म्हणाल्या आहेत. तर डॉक्टर जांगडा यांच्या मते, दूध व गूळ पचनसंस्थेतील कोरडेपणा, जास्त उष्णता, अतिरिक्त थंडी कमी करण्यास मदत करून शरीरात शांतता व स्थिरता वाढविण्यास मदत करतात आणि झोपेच्या समस्या, निद्रानाशासाठीदेखील एक उत्कृष्ट पर्याय म्हणून ओळखले जातात; असे डॉक्टर डिंपल जांगडा म्हणाल्या आहेत.

हैदराबाद एलबीनगर येथील र्लेनेगल्स अवेअर हॉस्पिटलच्या आहारतज्ज्ञ डॉक्टर

श्वेता बिराली यांनी सांगितले की, गूळ व दुधाचे सेवन हाडे, दात मजबूत ठेवण्यासाठी प्रोत्साहन देते. तसेच हे मिश्रणाचे दूध कमी प्रमाणात सेवन करणे महत्त्वाचे आहे, विशेषतः ज्यांना रक्तातील साखर वाढण्याची चिंता आहे. कारण गुळत नैसर्गिक गोडवा असला तरीही रक्तातील साखरेच्या पातळीवर परिणाम करू शकतो. दुग्धशर्करा असहिष्णू किंवा दुग्धजन्य पदार्थांची एलर्जी असलेल्या व्यक्तींनी हे मिश्रण टाळावे आणि बदाम किंवा नारळाच्या दुधासारख्या पर्यायांचा विचार करावा. तसेच १५ दिवसांतून

एकदा अधूनमधून गुळासोबत दूध पिणे चांगले ठरू शकते. पण, या दुधाचे रोज सेवन करू नये, अशी शिफारस सुद्धा करण्यात आली आहे, असेदेखील डॉक्टर बिराली म्हणाल्या आहेत. तसेच मुंबईच्या फॉझिया अन्सारी, झायनोव्हा शाल्बी हॉस्पिटलच्या आहारतज्ज्ञ या वैज्ञानिक दृष्टिकोनातून सांगतात की, कॅल्शियम व लोह यांच्यातील संभाव्य परस्परसंवादांमुळे दूध व गूळ मिक्स करून पिणे चांगला पर्याय असू शकत नाही. दुधामध्ये कॅल्शियमचे प्रमाण जास्त असते, जे गुळामध्ये आढळणाऱ्या नॉन-हेम आयर्नचे शोषण रोखू शकते; ज्यामुळे गुळाचे एकत्र सेवन केल्यास त्याचे पौष्टिक फायदे कमी होतात. त्यामुळे दूध व गूळ यांच्या एकत्र सेवनाचे जसे आरोग्यदायी फायदे आहेत तसे तोटेसुद्धा आहेत. त्यामुळे जीवनशैलीतील बदल करण्यापूर्वी तुमच्या डॉक्टरांचा सल्ला घ्यावा.

दररोज सकाळी मिठाचे पाणी का प्यावे? तज्ज्ञांकडून जाणून घ्या त्याचे पाच फायदे आणि तोटे

आपल्या दिवसाची सुरुवात एक ग्लास मिठाच्या पाण्याने करणे ही एक अशी सवय आहे, ज्याच्या संभाव्य आरोग्य फायद्यांमुळे सध्या सर्वत्र चर्चा होत आहे. मिठाचे पाणी योग्यरित्या तयार केले आणि संयमाने प्रमाणात सेवन केल्यास शरीरासाठी अनेक फायदे होऊ शकतात. शरीरातील पाण्याची पातळी टिकून राहण्यापासून ते पचनक्रियेत सुधारणांपर्यंत मिठाचे पाणी पिण्याच्या अनेक फायद्यांमुळे आरोग्य आणि निरोगीपणाची काळजी घेणाऱ्यांमध्ये हा चर्चेचा विषय ठरत आहे. याबाबत द इंडियन एक्सप्रेसला माहिती देताना हेरनो ऑफिशियलच्या वरिष्ठ पोषणतज्ज्ञ साधना सिंग यांनी सांगितले की, साधे पाणी पिणे हे शरीरातील पाण्याची पातळी वाढवण्यासाठी आवश्यक असताना, खारट पाणी इलेक्ट्रोलाइट्सची भरपाई करण्याचादेखील फायदा देते. जे नियमित व्यायाम करतात, खूप घाम गाळतात किंवा गरम हवामानात राहतात, त्यांच्यासाठी हे विशेषतः फायदेशीर ठरू शकते. हर्बल टीमध्ये वापरलेल्या औषधी वनस्पतींवर अवलंबून असते की त्या विविध आरोग्य फायदे देऊ शकतात; परंतु ते खारट पाण्यासारखे इलेक्ट्रोलाइटची भरपाई करू शकत नाही. हर्बल टीबरोबर मीठ-पाणी एकत्र करणे किंवा ते वेगवेगळ्या वेळी सेवन करणे शरीरातील पाण्याची पातळी टिकवून ठेवण्यासाठी आणि एकूण आरोग्यासाठी एक चांगला दृष्टिकोन देऊ शकते. सकाळी मीठ-पाणी पिण्याचे पाच आरोग्य फायदे सिंग यांनी सांगितले की, सकाळी मिठाचे पाणी पिण्याचे काही विशिष्ट फायदे असू शकतात: मिठाचे पाणी शरीरातील पाण्याची पातळी राखते आणि इलेक्ट्रोलाइट्सची भरपाई करते. सोडियम, पोटॅशियम आणि क्लोराइडसारखे इलेक्ट्रोलाइट्सची भरपाई करण्यासाठी मीठ-पाणी मदत करते. इलेक्ट्रोलाइट्स शरीरातील पाण्याची पातळी राखते आणि मज्जातंतूंचे कार्य आणि स्नायूंच्या आकुंचनासाठी देखील ते आवश्यक आहेत. व्यायाम केल्यानंतर किंवा घाम आल्यानंतर हे विशेषतः फायदेशीर ठरू शकते, कारण या क्रियांमुळे इलेक्ट्रोलाइट्स कमी होतात. पाचक आरोग्य मिठाचे पाणी पोटात पाचक एन्झाइम्स आणि हायड्रोक्लोरिक ॲसिडचे उत्पादन उत्तेजित करू शकते, पचनक्रिया सुधारण्यास आणि अज्ञातील पोषक तत्वांचे शोषण करण्यास मदत करते. आतड्यांमध्ये

पाणी खेचून, मल मऊ करून बद्धकोष्ठता कमी होण्यास मदत होते. त्वचेचे आरोग्य मिठाच्या पाण्यातील खनिजे त्वचेची स्थिती, जळजळ कमी करून आणि बरे होण्यास प्रोत्साहन देऊन एकजमा आणि सोरायसिस सारख्या स्थिती सुधारण्यास मदत करू शकतात. त्वचेचे पीएच पातळी हायड्रेट करून आणि संतुलित करून त्वचेच्या संपूर्ण आरोग्यासाठीदेखील ते योगदान देऊ शकते. क्षसन आरोग्य मिठाच्या गुळण्या करण्यामुळे घसा खवखवणे आणि क्षसन मार्गातील दाहकता कमी होण्यास मदत होते. हे घशातील श्लेष्मा साफ करण्यास मदत करू शकते. शरीरातील विषारी द्रव्ये बाहेर टाकते मिठाचे पाणी सौम्य लघवीचे प्रमाण वाढवणारे औषध म्हणून काम करू शकते, लघवीचे उत्पादन वाढवते आणि शरीरातील विषारी द्रव्ये बाहेर काढण्यास मदत करते. मिठाचा प्रकार आणि सेवनाची योग्य पद्धत हिमालयीन गुलाबी मीठ किंवा समुद्री मीठ यांसारख्या अपरिष्कृत शारांची निवड करा, ज्यात अतिरिक्त आरोग्य फायदे देऊ शकतील असे खनिजे असतात. टेबल मीठ वापरणे टाळा. या मिठाचे विचारात घेणे आवश्यक आहे. उच्च रक्तदाब : उच्च रक्तदाब असलेल्या किंवा उच्च रक्तदाबाचा इतिहास असलेल्या व्यक्तींनी त्यांच्या दिनचर्येत खारट पाण्याचा समावेश करण्यापूर्वी त्यांच्या डॉक्टरांचा सल्ला घ्यावा. किडनीच्या समस्या : जास्त प्रमाणात मिठाचे सेवन केल्याने मूत्रपिंडावर भार पडू शकतो. ज्यांना मूत्रपिंडाच्या समस्या आहेत, त्यांनी सावध राहून वैद्यकीय सल्ला घ्यावा. डिहायड्रेशन : गंमत म्हणजे, जास्त मीठ-पाणी प्यायल्याने डिहायड्रेशन म्हणजेच शरीरातील पाण्याची पातळी कमी होऊ शकते. दिवसभर साध्या पाण्याच्या वापरासह मीठ पाण्याचे सेवन संतुलित करणे महत्त्वाचे आहे.

१/४ चमचे मीठ एक कप कोमट पाण्यात विरघळते. सहन होत असल्यास तुम्ही हळूहळू प्रमाण अर्धा चमच्याने वाढवू शकता. पण, आपल्या शरीरामध्ये होणारे बदल किंवा संकेत याकडे लक्ष ठेवा आणि आपल्या सहनशीलतेपेक्षा जास्त मीठ न खाणे महत्त्वाचे आहे, हे लक्षात ठेवा. संभाव्य धोके आणि खबरदारी माफक प्रमाणात मिठाचे पाणी पिणे बहुतेक लोकांसाठी सुरक्षित असते, परंतु सिंग ठामपणे सांगतात की, काही धोके विचारात घेणे आवश्यक आहे. उच्च रक्तदाब : उच्च रक्तदाब असलेल्या किंवा उच्च रक्तदाबाचा इतिहास असलेल्या व्यक्तींनी त्यांच्या दिनचर्येत खारट पाण्याचा समावेश करण्यापूर्वी त्यांच्या डॉक्टरांचा सल्ला घ्यावा. किडनीच्या समस्या : जास्त प्रमाणात मिठाचे सेवन केल्याने मूत्रपिंडावर भार पडू शकतो. ज्यांना मूत्रपिंडाच्या समस्या आहेत, त्यांनी सावध राहून वैद्यकीय सल्ला घ्यावा. डिहायड्रेशन : गंमत म्हणजे, जास्त मीठ-पाणी प्यायल्याने डिहायड्रेशन म्हणजेच शरीरातील पाण्याची पातळी कमी होऊ शकते. दिवसभर साध्या पाण्याच्या वापरासह मीठ पाण्याचे सेवन संतुलित करणे महत्त्वाचे आहे.

पावसाळ्यात सर्दी-खोकल्यामुळे वैतागला आहात? सितोपलादी ठरतेय प्रभावी, जाणून घ्या या आयुर्वेदिक औषधाचे फायदे

ऋतू बदलाप्रमाणेच आपल्या आहाराच्या सवयी तसेच आपल्या लहान-सहान गोष्टींमध्ये बदल होत असतात, याचा परिणाम आपल्या शरीरावरही होतो. सध्या पावसाळा सुरु आहे आणि या ऋतूमध्ये अनेकदा साधीच आजार होण्याची शक्यता वाढते, त्यात सर्दी आणि खोकल्यांचा प्रमाण जास्त असतं. प्रतिकारशक्ती वाढवण्यासाठी आणि श्वासनलिकांसंबंधी आरोग्य सुधारण्यासाठी पावसाळ्यात वापरला जाणारा एक उत्कृष्ट आयुर्वेदिक हर्बल उपाय म्हणजे 'सितोपलादी.' काय आहे सितोपलादी? सितोपलादी ही बांबू वनस्पती (वंशलोचन), पिंपळी, वेलची, दालचिनी आणि खडीसाखर यापासून बनलेली एक औषधी वनस्पती आहे. डॉ. डिंपल जांगडा, आयुर्वेद प्रशिक्षक आणि आतडे आरोग्यतज्ज्ञ यांच्या मते, सितोपलादीमध्ये दाहक-विरोधी, अँटी-बॅक्टेरियल आणि अँटीऑक्सिडंट गुणधर्म आहेत, जे आरोग्य सुधारण्यास आणि सर्दी, खोकला, सायनस आणि पावसाळ्यातील लर्जीशी लढण्यास मदत करतात.

सर्दी, खोकल्यासाठी फायदेशीर पावसाळ्यात आर्द्रता वाढल्यामुळे आणि वातावरणात अधिक बॅक्टेरिया निर्माण झाल्यामुळे लहान मुलांपासून ते प्रौढांपर्यंत बऱ्याच लोकांना सर्दी, खोकला आणि दमा होऊ शकतो. सितोपलादी शरीरातील कफ असंतुलन कमी करून या लक्षणांशी लढण्यास मदत करते. कफ दोष हा शरीराला रचना आणि फॉर्म प्रदान करणाऱ्या मदत करतो, परंतु जेव्हा तो असंतुलित होतो किंवा जास्त प्रमाणात वाढतो तेव्हा कफ श्लेष्मा जमा होण्यास कारणीभूत ठरू शकतो आणि यामुळेच जीवाणू आणि विषाणूंचे प्रमाण वाढते. सितोपलादी हा श्लेष्मा साफ करण्यास मदत करते आणि रक्तसंचय कमी करते आणि त्यामुळे श्वासनलिकांसंबंधी आरोग्य समस्या दूर होण्यास मदत होते, असं डॉ. डिंपल म्हणाल्या. डॉ. स्वाती दराडे, , आयुष दवाखाना, महाराष्ट्र यांनी घटकांची

यादी केली. यादीतील समाविष्ट घटक खालीलप्रमाणे सितोपला (खडीसाखर पावडर) - १६ भाग वंशलोचन (बांबूच्या झाडाचा आतील पोंडरा भाग) - ८ भाग पिंपळी (लांब मिरी) - ४ भाग एला (वेलची) - २ भाग

त्वक् (दालचिनी) - १ भाग पावसाळ्यात हवा थंड आणि कोरडी होते, परिणामी सर्दी, खोकला, घशात खवखव, चिडचिड आणि वेदना यांसारख्या श्वासनाच्या समस्या मोठ्या प्रमाणात वाढतात. अशा परिस्थितीत सितोपलादी चूर्णाने अतिशय आशादायक आणि जलद परिणाम दाखवले आहेत, असे डॉ. तेजस लोखंडे, सल्लागार आयुर्वेद आणि

पंचकर्म फिजिशियन, यांनी सांगितले. वारंवार सर्दी, खोकला, दमा किंवा श्वासनलिकांसंबंधी आरोग्य समस्यांनी ग्रस्त असलेल्या कोणालाही त्यांच्या आहारात या हर्बल गोष्टींचा समावेश करणे आवश्यक आहे. यातील काही घटक तुम्ही तुमच्या स्वयंपाकघरातून घेऊ शकता, असं डॉ. डिंपल म्हणाल्या. सितोपलादी हे पाचक आरोग्यासाठीदेखील उत्कृष्ट आहे. सितोपलादीतील उष्ण गुणधर्मांमुळे चयापचय आणि भूक सुधारते. आजारपणात भूक न लागणाऱ्यांसाठी हे विशेषतः चांगले आहे. हे संक्रमण आणि विषाणूशी लढण्याची शरीराची क्षमता सुधारून प्रतिकारशक्ती वाढवण्यासदेखील मदत करते. दालचिनी, पिंपळी आणि वेलचीमध्ये दाहकविरोधी गुणधर्म असतात, जे जळजळ कमी करण्यास आणि शरीरातील फ्री रॅडिकल्सशी लढण्यास मदत करतात. हे विषारी पदार्थ काढून टाकून शरीराला डिटॉक्सिफाई करण्यासदेखील मदत करते, असे डॉ. डिंपल म्हणाल्या. कसा कराल वापर कोरड्या खोकल्यासाठी हे चूर्ण साधारणपणे गाईच्या तूपत आणि कफ घालवण्यासाठी मधासोबत दिले जाते. हे तुमच्या आहारात समाविष्ट करण्यापूर्वी आयुर्वेदिक डॉक्टरांशी बोला, असे डॉ. लोखंडे म्हणाले. डॉ. दराडे यांनी नमूद केले की, आयुर्वेदिक सल्लागाराने सांगितल्यानुसार १ ते ३ ग्रॅम मध आणि तूप (अर्धा चमचा मध आणि १ चमचा तूप) बरोबर घेण्याची शिफारस केली जाते. कफ कधी यामुळे जठराची सूज वाढू शकते, म्हणून हे आयुर्वेदिक औषध रिकाम्या पोटी घेणे टाळा. सितोपलादी एक-दोन आठवडे घेतले जाऊ शकते, असे डॉ. दराडे म्हणाले. सामान्यतः गरोदर स्त्रिया आणि लहान मुलांना अशा औषधी वनस्पतींचा सल्ला दिला जात नाही, कारण यात शक्तिशाली फॉस्फोलेथिन्स आहेत. तसेच कोणतीही लर्जी आणि इतर औषधांवरील प्रतिक्रियादेखील तपासणे आवश्यक आहे, असं डॉ. डिंपल म्हणाल्या.

संध्याकाळच्या नाश्याला बनवा स्ट्रीट स्टाइल आलू टिक्की, लगेच नोट करा रिसिपी

संध्याकाळ झाली की नेहमीच हलकी हलकी भूक लागू लागते. अशा वेळी काय बनवावे ते सुचत नाही. अनेकांना संध्याकाळी नाश्ता करण्याची सवय असते. अशात तुम्हीही जर संध्याकाळच्या नाश्यासाठी कोणती चविष्ट आणि चटपटीत रिसिपी शोधत असाल तर आज आम्ही तुमच्यासाठी आलू टिक्की एक अप्रतिम रिसिपी घेऊन आलो आहोत. आलू टिक्की हा एक भारतीय स्ट्रीट फूडचा एक प्रकार असून देशाच्या अनेक भागात हा पदार्थ आवडीने खाळा जातो. तुम्ही अनेकदा आलू टिक्की हा पदार्थ स्ट्रीटवर खाळा असले मात्र तुम्ही कधी हा पदार्थ घरी बनवून पाहिला आहे का? हा पदार्थ घरी अगदी सहज बनवला जातो. संध्याकाळच्या नाश्यासाठी तर हा एक उत्तम पर्याय आहे. पावसाळ्यात चहाबरोबर गरम गरम आलू टिक्की अप्रतिम लागते. जाणून घ्या आलू टिक्की बनवण्यासाठी लागणारे साहित्य आणि कृती. साहित्य ४ उकडलेले बटाटे २ टेबलस्पून कॉर्न फ्लोर १ टेबलस्पून आलू-लसूण पेस्ट २ हिरव्या मिरच्या २-३ टेबलस्पून कोथिंबीर १/२ टीस्पून जिरे पूड १/२ टीस्पून चाट मसाला १/४ टीस्पून हळद १/२ टीस्पून काश्मिरी लाल तिखट २ टेबलस्पून पुदिना १/२ टीस्पून आमचूर पावडर तेल तळण्यासाठी मीठ चवीनुसार कृती आलू टिक्की बनवण्यासाठी सर्वप्रथम बटाटे उकडून घ्या बटाटे उकडून झाले की त्यांची साल काढून त्यांना मॅश करून घ्या आता हे मॅश केलेले बटाटे एका भांड्यात टाका यानंतर यात हिरवी मिरची, बारीक चिरलेली कोथिंबीर, आले-लसूण पेस्ट, हळद, लाल तिखट, बारीक चिरलेली हिरवी मिरची टाका आणि सर्व साहित्य नीट एकजीव करा आता या मिश्रणात जिरे पूड, आमचूर पावडर, चाट मसाला आणि चवीनुसार मीठ घाला आणि पुन्हा सर्व साहित्य नीट मिक्स करा नंतर यात चिरलेली कोथिंबीर आणि पुदिना, २ टेबलस्पून कॉर्न फ्लोर घालून बटाट्याबरोबर चांगले मिक्स करा तुमच्याकडे कॉर्न फ्लोर नसेल तर तुम्ही त्यात तांदळाचे पीठ किंवा पोह्याचा चुरा देखील घालू शकता हे मिश्रण नीट मॅश करून एकत्र केले की याचे लहान लहान गोळे तयार करून त्यापासून टिक्की बनवून घ्या आता गॅसवर एक कढई ठेवा आणि यात तेल टाका तेल चांगले गरम झाले की यात तयार आलू टिक्की एक एक करून टाका आणि मध्यम आचेवर यांना छान डीप फ्राय करा कुरकुरीत झाले की आलू टिक्की तेलाला काढून एक प्लेटीत काढा आणि प्रकारे तुमची स्ट्रीट स्टाइल आलू टिक्की तयार होईल पुदिना किंवा सांसोबत तयार आलू टिक्की खाण्यासाठी सर्व्हे करा

पेटकुलेनगर मधील १०० मी. रस्ता बनलाय मौत का कुंवा

किनवट/शेख शौकत :-गत दोन वर्षांपासून गोकुंदा ग्रामपंचायत अंतर्गत येणाऱ्या मुख्य रस्ता दत्तनगर गोकुंदा ते किनवट शहर जाणारा मोठा रस्ता पेटकुले नगर जवळील अंदाजे केवळ २०० मीटर रस्ता हा जीवघेणा एक प्रकारचा मौत का कुंवाच झाला असून दररोज हजारो लोक, विद्यार्थी, रेल्वेला जाणारे प्रवासी आणि किनवट शहरात बाजारपेठेत जाण्यासाठी हा मुख्य रस्ता, गोकुंदा येथील रेल्वे गेट बंद असेल तर हजारो नागरिकांना याच रस्त्याचा उपयोग घ्यावा लागतो. याबद्दल कितीतरी तक्रारी, उपोषणासारखी आंदोलने, निवेदने, वृत्तपत्रात बातम्या प्रकाशित होऊन सुद्धा अधिकारी निगमट संबंधित प्रशासनालाही जाग काही

येईना, मग हा २०० मीटरचा रस्ता बनवायचा नाही याची तुम्ही शपथच घेतली काय? असा खोचक सवाल आता जनता करीत आहे. याबाबत असे की, हजारो वाटसरू या रस्त्याचा उपयोग घेतात. मग एखाद्या रात्री बेरात्री एखादा जीव गेल्यास त्यास जबाबदार कोण? प्रशासन की शासन? असाही सवाल होत आहे. एखादी मोठी विपरीत घटना घडल्यावरच संबंधितांचे डोळे उघडतील का? असा पोट तिडकीचा सवाल ही आता कदरलेले वाटसरू करीत आहेत. मग २०० मीटर रस्ता दुरुस्तीसाठी मोठे जनआंदोलन करावे लागेल काय? दोन वर्षांपासून सदर रस्ता दुरुस्तीची कळकळीने मागणी होतयं मग त्याची दखल का नाही, तर मग पुढार्यांनी मतदानाचा जोगवाही आम्हाला मागू नये अशाही आता खोचक प्रतिक्रिया परिसरातील जनता देत आहेत.

लैंगिक अत्याचार, बलात्कार सारख्या मानवतेला काळिमा फासणाऱ्या घटनेच्या निषेधार्थ आज बंद.

लातूर :- बदलापूर येथील मानवतेला काळिमा फासणाऱ्या घटनेमुळे जनतेत असंतोष असून आदर्श विद्यामंदिर या शाळेत दोन विद्यार्थ्यांनीवर लैंगिक अत्याचार केला जातो आणि ही घटना लपविण्याचा प्रयत्न शाळा प्रशासन आणि राजकीय पक्षाकडून केला जात असल्यामुळे त्याचे तीव्र पडसाद बदलापूर शहरात पडले.या घटनेतील आरोपीस तात्काळ अटक करून गुन्हाचा छडा लावण्याऐवजी या घटनेच्या निषेधार्थ बदलापूर रेल्वे स्टेशनवर झालेल्या आंदोलनातील आंदोलकांना अटक करण्यात महाराष्ट्र शासनाचा कसला आहे पुरुषार्थ. आणि सदर घटनेपासून लक्ष विचलित करण्याचा प्रकार हे न समजणारे कोडे आहे,निकोप पत्रकारास जसा कांही बलात्कार तुड्यावरच झाला आहेअशा पद्धतीची टिप्पणी करणाऱ्याला शासन पाठीशी घालत आहे. राज्य पातळीवर नव्हे तर देश पातळीवर महिला अत्याचारात दिवसेंदिवस वाढच होत आहे.पश्चिम बंगाल येथील घटना ज्या नराधमाने केली त्यास फाशी शिवाय दुसरा पर्याय नाही. बदलापूर घटनेतील लोक भावनेचा आदर करण्याऐवजी उज्वल निकम

यांच्यासारख्या भाजप प्रवक्त्याला सरकारी वकील म्हणून नेमण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे. शाळा प्रशासन हे सत्ताधारी पक्षाच्या कार्यकर्त्यांचे असून अशा परिस्थितीत शासनाच्या निर्णयामुळे निश्चितपणे शंकेस वाव निर्माण होतो. बदलापूर येथील लैंगिक अत्याचार तसेच देश पातळीवरील सर्व महिला अत्याचाराच्या विरोधात आवाज बुलंद करण्यासाठी महाराष्ट्र महाविकास आघाडीकडून दि.२४ ऑगस्ट शनिवार रोजी महाराष्ट्र बंद पुकारण्यात आलेला आहे. गुन्हेगार हा कोणत्या एका जातीचा ,धर्माचा याचा विचार न करता मानवतेला काळिमा फासणाऱ्या घटनेतील गुन्हेगाराची प्रकरणे जलद गतीने चालवून गुन्हेगारास कठोर शासन झालेच पाहिजे. यासाठी पुकारलेल्या या महाराष्ट्र बंद मध्ये लातूर जिल्ह्यातील सर्व शैक्षणिक संस्था बंद ठेवाव्यात,सर्व व्यावसायिकांनी आपापले व्यवहार बंद ठेवून घटनेचा निषेध नोंदवावा असे आवाहन महाविकास आघाडीचे घटक पक्ष भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस, राष्ट्रवादी काँग्रेस (शरद पवार),शिवसेना (उद्धव बाळासाहेब ठाकरे),शेतकरी कामगार पक्ष,माक्सवादी कम्युनिस्ट पक्ष, समाजवादी पार्टी व इतर सर्व घटक पक्षाच्या वतिने करण्यात आले आहे.

लातूर जिल्हा होमगार्ड भरतीसाठी शारिरीक क्षमता चाचणीचे वेळापत्रक जाहीर

लातूर :- जिल्हा होमगार्डमधील रिक्त असलेल्या १४३ जागा भरण्याकरिता होमगार्ड नाव नोंदणीचे (भरतीचे) आयोजन करण्यात आले आहे. त्यासाठी पुरुष व महिला उमेदवारांसाठी शारिरीक क्षमता चाचणीचे वेळापत्रक जाहीर करण्यात आले आहे. लातूर पथकामधील २ हजार १६० उमेदवारांची २६ ऑगस्ट २०२४ रोजी, उदगीर व निलंगा पथकातील २ हजार ७४ उमेदवारांची शारिरीक क्षमता चाचणी २७ ऑगस्ट २०२४ रोजी आणि लातूर, औसा, उदगीर, अहमदपूर व निलंगा या सर्व पथकांमधील ७०४ महिला उमेदवारांची शारिरीक क्षमता चाचणी २८ ऑगस्ट २०२४ रोजी होणार आहे. लातूर जिल्ह्यातील ऑनलाईन अर्ज केलेल्या उमेदवारांनी शारिरीक क्षमता चाचणीकरिता बाभळगांव पोलीस मुख्यालय येथे वेळेत हजर रहावे, असे आवाहन अपर पोलीस अधीक्षक तथा जिल्हा होमगार्ड समादेशक अजय देवरे यांनी केले आहे.

उत्कृष्ट ग्रंथालय पुरस्कार, उत्कृष्ट ग्रंथालय कार्यकर्ता व सेवक पुरस्कारासाठी प्रस्ताव आमंत्रित

लातूर :- महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागांतर्गत ग्रंथालय संचालनालयाकडून राज्यातील शासनमान्य सार्वजनिक ग्रंथालयांचा गुणात्मक विकास व्हावा, ग्रंथालयाकडून जनतेला अधिक चांगल्या ग्रंथालय सेवा उपलब्ध करून द्याव्यात, वाचन संस्कृती वृद्धीत करण्यासाठी प्रोत्साहन मिळावे या उद्देशाने डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर उत्कृष्ट ग्रंथालय पुरस्कार देण्यात येतो. तसेच ग्रंथालय चळवळीतील कार्यकर्ते व सेवक यांना भारतीय ग्रंथालय शास्त्राचे जनक डॉ. शियाली रामागुत रंगनाथन यांच्या नावाने डॉ. एस. आर. रंगनाथन उत्कृष्ट ग्रंथालय कार्यकर्ता व सेवक (ग्रंथभित्र) पुरस्कार देण्यात येतो. या पुरस्कारासाठी २५ सप्टेंबरपर्यंत जिल्हा ग्रंथालय अधिकारी कार्यालयात प्रस्ताव सादर करण्याचे आवाहन करण्यात आले आहे. राज्यातील शहरी व ग्रामीण विभागातील अ, ब, क, ड वर्गातील उत्कृष्ट शासनमान्य सार्वजनिक ग्रंथालयांना अनुक्रमे १ लाख रुपये, ७५ हजार

रुपये, रुपये ५० हजार रुपये, रुपये २५ हजार रुपये सन्मानचिन्ह, प्रमाणपत्र, ग्रंथभेट आणि रोख रक्कम देवून गौरविण्यात येते. राज्यातील एक राज्यस्तरीय उत्कृष्ट ग्रंथालय कार्यकर्ता व एक राज्यस्तरीय उत्कृष्ट ग्रंथालय सेवक यांना प्रत्येकी ५० हजार रुपये तसेच राज्यातील प्रत्येक महसूली विभागातील प्रत्येकी २५ हजार रुपये, सन्मानचिन्ह, प्रमाणपत्र, ग्रंथभेट आणि रोख रक्कम देवून गौरविण्यात येते. सन २०२३-२०२४ या वर्षीच्या पुरस्कारासाठी इच्छुक असणारी ग्रंथालये, कार्यकर्ते व सेवक यांनी आपले विहित नमुन्यातील अर्ज आवश्यक त्या कागदपत्रांसह २५ सप्टेंबर, २०२४ पर्यंत प्रतीत आपल्या जिल्ह्यातील जिल्हा ग्रंथालय अधिकारी कार्यालयाकडे पाठवावेत, असे आवाहन ग्रंथालय संचालनालयाचे प्र. ग्रंथालय संचालक अशोक मा. गाडेकर यांनी केले आहे.

ओडिशा विधानसभेत रणकंदन ; अध्यक्षांच्या आसनाला घेराव

भुवनेश्वर : वृत्तसंस्था विषारी दारूच्या प्राशनमुळे झालेल्या मृत्यूवरून आज ओडिशाच्या विधानसभेमध्ये विरोधकांनी जोरदार गोंधळ घातला. विरोधी पक्षांमधील काही आमदार एवढे आक्रमक झाले की, त्यांनी थेट विधानसभा अध्यक्षांच्या खुर्चीकडे धाव घेतली. तसेच अध्यक्षांच्या आसनाला घेराव घातला. या घटनेचा व्हिडीओ आता व्हायरल होत असून, या व्हिडीओमध्ये विधानसभेच्या अध्यक्षांच्या आसनाभोवती आमदार गोळा झाल्याचे आणि सुरक्षा रक्षक त्यांना दूर लोटत असल्याचे दिसत आहे. ओडिशा विधानसभेच्या अर्थसंकल्पिय अधिवेशनादरम्यान, आज (शुक्रवार) कामकाजाला सुरुवात झाल्यावर विरोधी पक्षांनी विषारी दारूमुळे झालेल्या मृत्यूचा मुद्दा उपस्थित केला. तसेच मुख्य विरोधी पक्ष असलेल्या बीजेडी आणि काँग्रेसचे नेते वेलमध्ये उतरले. त्यांनी गंजम जिल्ह्यातील विषारी दारू कांडावरून गोंधळ घालण्यास सुरुवात केली. तसेच राज्याच्या अर्थसंकल्पिय राजीनाम्याची मागणी केली. भाजपाच्या ज्येष्ठ नेत्या सुरमा पाटी ह्या ओडिशाच्या विधानसभेच्या अध्यक्षा आहेत. नुकत्याच झालेल्या विधानसभा निवडणुकीत ओडिशांमध्ये भाजपला पहिल्यांदाच बहुमत मिळाले होते. त्यानंतर सुरमा पाटी यांची विधानसभा अध्यक्षापदी बिनविरोध निवड केली होती.

गोसावी समाज युवा प्रतिष्ठानचा मेळावा स्वार्थाने प्रेरित कार्यक्रम उधळून लावण्याचा प्रमोद बन यांचा इशारा

लातूर :- मागील काही वर्षांपासून गोसावी समाजाच्या तथाकथित मंडळी समाजहिताचा ठेका आपल्याकडेच असल्याचे चित्र निर्माण करून समाजाच्या नावा आडून विविध राजकीय पक्षांच्या पुढाऱ्यांना बोलावून आपला वैयक्तिक स्वार्थ साधण्याचा उद्योग चालवला आहे. अशाच प्रकारे रविवार, दि. २५ ऑगस्ट रोजी समाजाच्या बॅनरखाली कार्यक्रम आयोजित केला असून, सर्व समाजबांधवांनी यावर बहिष्कार टाकण्याचा निर्णय घेतला आहे.त्याचबरोबर सदरील कार्यक्रम उधळून लावण्याचा इशाराच लातूर दशनाम गोसावी समाज मंडळाचे अध्यक्ष प्रमोद बन यांनी दिला आहे. प्रसिद्धीस देण्यात आलेल्या पत्रात म्हटले आहे की, काही स्वयंघोषित, तथाकथित समाजहिताचा ठेका आपल्याकडेच असल्याचा भास निर्माण करून समाजाच्या बॅनरखाली विविध राजकीय पक्षांच्या नेत्यांना बोलावून समाजाचे प्रश्न मांडण्याऐवजी त्यांच्याकडून स्वार्थ साधला जात आहे. वस्तुतः या मंडळीचा लातूर जिल्ह्याच्या तळागाळातील गोसावी समाज बांधवांचा कसलाही संबंध नाही. सदर तथाकथित स्वार्थी मंडळींनी समाजाचे ज्वलंत असलेल्या शैक्षणिक, आरोग्य, शासकीय पातळीवरील प्रश्न सोडवण्यासाठी काहीएक योगदान नाही. त्याचबरोबर

समाजावर होत असलेल्या अन्यायाबाबत ही मंडळी कधीही आपले तोंड उघडत नाहीत. यांची समाजाप्रती कसलीही निष्ठा नाही. या तथाकथित मंडळींचा समाजासाठी काहीच उपयोग नसल्याचा आरोप प्रमोद बन यांनी केला आहे. गोसावी समाजाची सर्वात ज्वलंत समस्या असलेला दफन विधीसाठी जागाच नाही हे समाजाचे दुर्दैव असून, याबाबत आम्ही सातत्याने शासनाकडे, नेत्यांकडे पाठपुरावा करत आहोत. या प्रश्नावर मात्र ही मंडळी गप्प का ? असा संतप्त सवाल समाजातून विचारला जात आहे. समाजाच्या सुख-दुःखात कधीही हे सहभागी होत नाही. यांना समाजाशी काहीही देणेघेणे नाही. केवळ समाजाच्या भोळ्याभाबड्या बांधवांचा वापर करून आपला स्वार्थ साधायचा आहे. हे यातून दिसून येत असल्याचेही प्रमोद बन यांनी म्हटले आहे. समाजाच्या नावाने असे गुणगौरव सोहळे, मेळावे आयोजित करून राजकीय नेत्यांना बोलावून सर्व समाज आपल्याच पाठिशी असल्याचे चित्र निर्माण करून आपल्याला हवा तो स्वार्थ साधायचा हाच या तथाकथित मंडळींचा उद्देश असून, यांना समाजाच्या प्रश्नांशी काहीही देणेघेणे नाही, हा डाव आता

गिरी, दिगंबर गिरी, नाना परवत, रामेश्वर परवत, राजेंद्र महाजन आदींसह समाज बांधवांनी केले आहे.

समाजाने ओळखला असून २५ ऑगस्टच्या मेळाव्यावर संपूर्ण समाजाचा बहिष्कार असून हा कार्यक्रम कोणत्याही परिस्थितीत होऊ देणार नाही. राजकीय प्रेरित असलेला हा कार्यक्रम आम्ही उधळून लावणार असल्याचा गर्भित इशाराच लातूर दशनाम गोसावी समाज मंडळाचे अध्यक्ष प्रमोद बन यांच्यासह धनराज गिरी, शहाजी गिरी, विशाल गिरी, विश्वजित गिरी, मनोज पुरी, महेश पुरी, संतोष गिरी, दत्ता गिरी, लक्ष्मण

रेल्वे तिकीटा करिता लातूरला ऑनलाईन पेमेंटची सुविधा मध्य रेल्वे क्षेत्रिय सल्लागार समिती सदस्य चंद्रकांत कातळे

लातूर :- रेल्वे तिकीटाचे आरक्षण करताना अथवा इतर तिकीटे काढताना अनेक रेल्वे प्रवाशांना रोख रकमेचा व्यवहार करताना अडचणी येत असल्याचे लक्षात घेऊन लातूर रेल्वे बुकिंग केंद्रावर ऑनलाईन पेमेंट करण्याची सुविधा रेल्वे प्रशासनाने सुरु केली आहे अशी माहिती मध्य रेल्वेच्या क्षेत्रिय सल्लागार समितीचे सदस्य चंद्रकांत कातळे यांनी दिली.

लातूर रेल्वे स्टेशन मार्गे धवणाऱ्या रेल्वे गाड्यात सातत्याने वाढ होत आहे आणि दिवसेंदिवस रेल्वेचा प्रवास करणाऱ्या प्रवाशांची संख्याही झपाट्याने वाढत आहे. प्रवास सुलभ व्हावा यासाठी बहुतांशी रेल्वे प्रवासी तिकीटाचे आरक्षण करतात. तात्काळ व इतर तिकीटे काढण्यासाठी आलेल्या अनेक प्रवाशांना रोख रकमेचा व्यवहार करणे अवघड होत आहे असे सांगून चंद्रकांत कातळे म्हणाले की, प्रवाशांची अडचण लक्षात घेऊन रेल्वे प्रशासनाच्या वतीने लातूर रेल्वे स्थानक, लातूर

येथील जुने रेल्वे स्थानक येथील आरक्षण केंद्र यासह औसरोड, ढोकी, येडशी, उस्मानाबाद, पांगरी, बार्शी, शेंद्री या सर्व रेल्वे स्थानकावर ऑनलाईन पेमेंट करिता क्यूआर कोडची व्यवस्था करण्यात आली आहे. सध्या सर्वत्र ऑनलाईन पेमेंटची सुविधा झाल्याने सर्वसामान्य जनतेतून ऑनलाईन व्यवहाराला मोठी पसंती दिली जात आहे. रेल्वे स्थानकावर ऑनलाईन पेमेंटची व्यवस्था नसल्याने अनेक वेळा प्रवाशांना अडचणींना तोंड द्यावे लागत होते. प्रवाशांची ही अडचण लक्षात घेऊन रेल्वे प्रवाशांना तिकीट खरेदीसाठी आता फोन पे, गुगल पे, पेटीएम,

विविध बँक द्वारा पेमेंट करून तिकीट खरेदी करता येणार आहे. नव्याने सुरु केलेल्या या ऑनलाईन सुविधेमुळे रेल्वे प्रवाशांना मोठा दिलासा मिळाला आहे. प्रवाशांसाठी ऑनलाईन पेमेंटची सुविधा उपलब्ध करून दिल्याबद्दल मध्य रेल्वे प्रशासनाचे क्षेत्रिय सल्लागार समितीचे सदस्य चंद्रकांत कातळे यांनी आभार व्यक्त केले आहेत.

जनसंपर्क अधिकाऱ्यांची पदे कायमस्वरूपी असावीत, प्रथम नियुक्त केलेले व काम करत असलेल्यांना सेवेत सामावून घेण्याची मागणी मुख्यमंत्र्यांकडे करावी - मंत्रालय मुख्य संपर्कप्रमुख नितीन जाधव यांचे संघटनेच्या व्यासपीठावरून प्रतिपादन

मुंबई / प्रतिनिधी :- महाराष्ट्र राज्यातील सर्वात प्रभावी व मोठा पत्रकार संघ असलेल्या राज्य मराठी पत्रकार संघाच्या पत्रकार संवाद यात्रा समारोप प्रसंगाच्या व्यासपीठावरून पत्रकार संघाचे मंत्रालय मुख्य संपर्कप्रमुख नितीन जाधव यांनी मंत्रालयात खाजगी तत्वावर काम करत असलेल्या जनसंपर्क अधिकारी यांना सेवेत कायम करून घेण्याबाबत अभ्यासपूर्ण विचार मांडले त्यास व्यासपीठावरील मंत्री महोदय व प्रदेश पदाधिकाऱ्यांनी पाठिंबा दर्शवला. पुढे बोलताना जाधव यांनी पदनिर्मिती व सध्याची परिस्थितीवर यावर भाष्य केले. भाजप सरकारच्या काळातील पद निर्मिती असलेले जनसंपर्क अधिकारी सध्या तुटपुंज्या मानधनावर तसेच खाजगी तत्वावर काम करत असल्याचे निवेदन मांडले. या वेळी सभागृहात राज्यभरातील मुख्य पदाधिकारी पत्रकार बांधव मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. याप्रसंगी व्यासपीठावर मंत्री चंद्रकांत दादा पाटील व मुंबईचे पालकमंत्री मंगल प्रसाद लोढा तसेच भाजपा नेत्या आमदार पंकजाताई मुंडे व संघटनेचे प्रदेश पदाधिकारी आदी उपस्थित होते.

कायमस्वरूपी पाणी निचरा उपयोजना नंतरच पेव्हर ब्लॉक कामे करण्याचे लातूर शहर पूर्व भाग कृती समितीचे आयुक्तांना निवेदन

लातूर :- येथील डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकर चौकातील मुख्य रस्त्यावर गेली ५ वर्षांपासून प्रत्येक पावसाळ्यात पावसाचे व गटाराचे पाणी साचून या रस्त्यावर जलाशया सद्दृश्य परिस्थिती निर्माण होत असून नेहमी पाणी साचून रोडवर खड्डे पडले असल्याने पाण्यात खड्ड्याचा अंदाज येत नसल्याने रोज अपघातांच्या घटना घडत आहेत या मार्गावर रहदारी करणाऱ्या शाळेतील विद्यार्थी, पालक, नागरिकांसह वाहन चालकांना येथून ये जा करण्यासाठी कसरत करावी लागत असून डॅंगू सारख्या सद्दृश्य रोगांचे प्रमाण वाढण्याची शक्यता व रोगराई पसरण्याची भीती नागरिकांत निर्माण झाली आहे. आंबेडकर चौकातील नागरिकांना रोडवर साचलेल्या घान पाण्यापासून येणाऱ्या समस्यांकडे महानगरपालिका लातूर यांचे लक्ष वेधून घेण्याकरिता लातूर शहर पूर्व भाग नागरी कृती समितीच्या वतीने वेळोवेळी अनेक वेळा निवेदने देऊन लोकशाही मार्गाने आंदोलने केली याचा परिणाम म्हणून लातूर शहर महानगरपालिका यांच्या कडून या मार्गावर रोडच्याअंतर्गत पाईपलाईन करण्यात अली पण अद्याप पाणी

निचरा होत नसताना लागलीच रोडच्या कडेने पेव्हर ब्लॉक कामे केली जात आहेत ते तात्काळ थांबवून जो पर्यंत डॉ बाबासाहेब आंबेडकर चौकातील रोडवर थांबणाऱ्या पाणी निचराकरिता कायमस्वरूपी उपाययोजना करिता मा आयुक्त साहेबांनी प्रतक्ष स्थळ पाहणी केल्या नंतर सदरील कामे पूर्ण करण्याच्या मागणीचे निवेदन आयुक्तांना प्रतक्ष भेटून सकारात्मक चर्चा करून देण्यात आले या निवेदनावर समितीचे अध्यक्ष दीपक गंगणे, स्थानिक नागरिक डॉ अंबादास कारेपुरकर, बाळासाहेब कटके, उमेश कांबळे, शिवसेना नेते विष्णू साबदे, अक्षय बनसोडे, करीम सौदागर, ज्ञानदेव बनसोडे इत्यादी च्या स्वाक्षया होत्या